

Kommuneqarfik Sermersooq

**2011-imi ukiumoortumik naatsorsuutit
kukkunersiorneqarnerannit nalunaaru-
siaq**

Imarisai

	<u>Qupp.</u>
1. Ukiumoortumik naatsorsuutinin kukkunersuineq	58
1.1 Ukiumoortumik naatsorsuutit	58
1.2 Nalornissutaasinnaasunik naliliineq kukkunersuinermilu suleriaaseq atorneqartoq	58
1.3 Sulinermi periutsinik suliffeqarfiullu iluani nakkutilliissutinik kukkunersuineq	59
1.4 Pissutsit ukiumoortumik naatsorsuutit naliliiffigineqarnerannut pingaarutillit	60
1.4.1 Kukkunersuinermik uppersaanissamut nangaassutit	60
1.4.2 Ataatsimut isigalugu	61
1.4.3 Ingerlaavarneq naatsorsuuserioriaaserlu atorneqartoq	62
1.4.4 Aningaasaatinik inissitsiterineq naatsorsuutininilu aningaasanik tigoriaannarnik atuineq	62
1.4.5 Kukkussutit paasineqartut naatsorsuutininilu qularnarsinnaasut	62
1.4.6 Aningaasat tigoriaannaat	64
1.4.7 Akissarsialeriffik	65
1.4.8 Innersuussineq, atsiorneq assigisaalu	67
1.4.9 Pisussaaffinnik nalunaarsuineq	68
1.4.10 Toqusut qimataat	68
1.4.11 Inunnik selskabinillunniit nalunaarsuineq (nalunaarsueriaaseq)	68
1.4.12 Kommune nalunaarsukkani	68
1.4.13 Akiligassaqarfiit	69
1.4.14 Namminersorlutik Oqartussat qularnaveeqqusiinernit pissarsiassaannut konto	69
1.4.15 Qularnaveeqqusiinerit – Attartortumiit piginnittumut	70
1.4.16 Akit allangornerannut qularnaveeqqut – Attartortumiit piginnittumut	70
1.4.17 Qularnaveeqqusiinerit – 10/40/50-imit. 20/20/60mit taarsigassarsiat	70
1.4.18 Akiligassaat allat sivikitsumik akilersugassat	71
1.4.19 Ilassutitut aningaasaliissutit/missingersuutininik malinnaatitsineq	71
1.4.20 Sanaartugassanut ilassutitut aningaasaliissutit	72
1.4.21 Sanaartukkanut naatsorsuutit	73
1.4.22 Akiligassanit pissarsiassat	73
1.4.23 Akiliisitsiniartarfik aqqutigalugu pisortanut akiitsunik akiliisitsiniartarneq	74
1.4.24 Meeqqanut tapit ilinniagaqarnersiutillu	74
1.4.25 Inummut akileraarutip naatsorsuinermi naatsorsuusereriaatsimik allannguneq	75
1.4.26 IT-mik nakkutilliissutinik nalinginnaasunik misissuineq	75
2. Ukiumoortumik naatsorsuutininut oqaaseqaatit	76
2.1 Angusat	77
2.1.1 Isumaginnittoqarfik, 457.294 t.kr. (2010: 330.794 t.kr.)	77
2.1.2 Atuartitaaneq kulturilu, 478.159 t.kr. (2010: 468.405 t.kr.)	81

2.1.3 Sanaartornermut tunngasut, 138.844 t.kr. (2010: 274.460 t.kr.)	82
2.2 Oqimaaqatigiissitsineq	83
2.2.1 Aktiat obligationillu, 34.962 t.kr. (2010: 36.322 t.kr.)	83
2.2.2 Kommunemit taarsigassarsiat, 254.904 t.kr. (2010: 200.584 t.kr.)	83
2.2.3 Pissarsiassat sivikitsumik akilersugassat, 389.057 t.kr. (2010: 425.387 t.kr.)	83
2.2.4 Aningaasat tigorianaanaat, 75.951 t.kr. (2010: 82.005 t.kr.)	84
2.2.5 Namminerisamik aningaasaatit, 606.252 t.kr. (2010: 551.114 t.kr.)	84
2.2.6 Akiitsut sivikitsumik akilersugassat, 72.604 t.kr. (2010: 91.277 t.kr.)	85
2.2.7 Aningaaserivimmit realkreditimillu taarsigassarsiat, 20.653 t.kr. (2010: 24.888 t.kr.)	85
2.2.8 Akiligassanit iluarsiiisutit, 56.417 t.kr. (2010: 78.087 t.kr.)	85
3. Paasissutissat allat	86
3.1 Pisortat naatsorsuutiniq uppersaanaerat	86
3.2 Kommunalbestyrelsi nalunaarusaannik misissuineq naatsorsuuserinermilu ileqqussarititaasunik malinnittussaaneq	86
3.3 Suliat siunnersuinermit ikiorsiinerullu tunngasut	86
3.4 Sillimmasersimanermit tunngasut	86
4. Kukkuersiunermit ingerlanneqarsimasumik eqikkaalluni nalilii-neq	87
4.1 Ukiumi kukkuersiunermit eqikkaalluni naliliineq	87
4.1.1 Nangaassutit	87
4.2 Kukkuersiunermit uppersaanaerup nutaamik ilusilerneqarnera	87
5. Kukkuersiunerup siunertaa, annertussusia akisussaaffiullu agguataarneqarsimanera	87
6. Uppersaaneq	88

2011-imi ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorneqarnerannit nalunaarusiaq

1. Ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiuineq

1.1 Ukiumoortumik naatsorsuutit

Kommuneqarfik Sermersuumi pisortat 2011-mi ukiumoortumik naatsorsuutaannik kukkunersiuinerput naammassivarput. Ukiumoortumik naatsorsuutit imatut takutitsipput:

	<u>2011</u> <u>t.kr.</u>	<u>2010</u> <u>t.kr.</u>
Angusat	(6.299)	(86.042)
Pigisat	755.926	745.367
Namminerisamik aningaasaatit	606.252	551.114

1.2 Nalornissutaasinnaasunik naliliineq kukkunersiuinermilu suleriaaseq atornerqartoq

Kukkunersiuineq ingerlanneqarpoq kukkunersiuinermi suleriaaseq atornerqartussatut suliarisimasarput aallaavigalugu. Kukkunersiuinermi suleriaatsip atornerqartup qulakkeerniartussaavaa kukkunersiuinermi pingaarnerusut kiisalu immikkoortut nalornissutaasinnaasunik ilaqartut ukiumoortumillu naatsorsuutinut pingaaruteqartut sammineqarnissaat.

Kommunemi pisortanik oqaloqateqartarnigut tunngavigalugit kiisalu kommunemi suliarineqartut pisutsillu allat ilisimasagut tunngavigalugit 2011-mi kukkunersiuinissatta pilersaarusiorderani immikkoortut sammisassagut aalajangersarpagut, tamatumani ukiumoortumik naatsorsuutini kukkussutaasinnaasut pingaarnarit aallaavigalugit.

Tamatuma kingunerisaanik kukkunersiuineq naatsorsuutini immikkoortunut pingaarnernut nalornissutaasinnaasunullu (pingaartunut) makkununnga sammitinneqarpoq, ilaatigut ukiumoortumik naatsorsuutini missingiussanik pigisanillu annertussusiliinernik imaqarlutik:

Naatsorsuutitut ilaasut pingaarutillit	Sulinermi periutsit illullu iluani nakkutilliissutit pingaarutillit	Nalornissutaasinnaasut immikkut ittut
<ul style="list-style-type: none"> • Akissarsianut aningaasartuutit • Sanaartukkanut aningaasartuutit eqqortumik nalunaarsuineq • Pilersuisunut akiitsut • Aningaaserivinnik eqqortumik naatsorsuuserineq nikinganersuinerlu • Aningaasartuutit isertitanillu piffissalersuineq • Utortoortisianik pissarsineq • Nalunaarsukkanik nalunaarsuineq • Sallunaveeqqusiinernik, atukkanik qulanaveeqqusiisutullu pisussaaffinnik nalunaarsuineq 	<ul style="list-style-type: none"> • Akissarsialerinermi akissarsianullu tunngasuni naatsorsuineq, nikinganersuineq kiisalu pissarsisitsineq, tassunga ilanngullugit akile-raarutit A-t, pensionisiat assigisaalu. • Aningaasanik nuussisarneq tassunga ilaallutik nassitineq, akiligassanik akuersineq, nalunaarsuineq, akilii-neq nikinganersuinerlu • Pilersuisunut akiitsunik akuersisarneq, akiliisarneq nikinganersuinerlu • Aningaasanik tigoriaannarnik aningaaserivimmullu akiitsunik nikinganersuisarneq • Nalunaarsukkanik misissuisarneq, tassunga ilanngullugit eqqortumik nalunaarsuineq eqqaasitsinerlu • Utortoortissat eqqortumik qinnutigineqarsimanersut pissarsiarineqarsimanersullu pillugit nikinganersuineq, kisitsineq naatsorsuinerlu. • Pisussaaffinnut takussutis-siaq 	<ul style="list-style-type: none"> • Akissarsianik akissarsianullu tunngasunik naatsorsuinerit nikinganersuinerillu • Pilersuisunut akiitsut akiitsullu allat eqqortuussusii nalunaarsorneqarnerilu • Aningaasat tigoriaannaat eqqortuussusii, nalunaarsorneqarnerat nikinganersuinerlu • Nalunaarsukkat pissarsiasallu allat eqqortuussusii nalunaarsorneqarnerallu • Utortoortisiasat eqqortuussusii, nalunaarsorneqarnerat nikinganersuinerlu • Sallunaveeqqusiinernik, atukkanik qulanaveeqqusiisutullu pisussaaffinnik nalunaarsuineq isumannaarilluarnerlu

Naatsorsuutit ilanngussat immikkoortullu allat eqqarsaatigalugit ukiumoortumik naatsorsuutit kukkultortoqarsinnaanera nalinginnaasutut nalilerneqarpoq taakkunanngalu kukkunerisui-neq annikinnersinnaalluni.

1.3 Sulinermi periutsinik suliffeqarfiullu iluani nakkutilliissutinik kukkunerisui-neq

Kukkunerisui-neq aallartillugu kommunep nalunaarusiornermut systemii, sulinermi periutisii suliffeqarfiullu iluani nakkutilliissutit illersorsinnaassuilimmik ingerlanersut naliliiffigineqarput. Taamaaliornermut siunertaavoq naatsorsuuserinermi tunngavissat, tassalu naatsorsuuserinermi nalunaarsukkat eqqortut, uppersussuillit piffissamillu eqquisut tunngavissuimansut misissuiffiginissat.

Paasinarpoq kommunep siornatuulli sulinermi periutsinik suliffeqarfiullu iluani nakkutilliissutinik pitsanngorsaalluni sulianini ingerlakkaa, ataatsimulli isigalugu immikkoortuni tamangajanni pissutsit siornatuulli ipput tamannalu ulluinnarni pisortanut ataavartumik nalunaarusiarineqartarpoq taamalu aamma 2010-mi kukkundersiuinermit nalunaarusiap kommunalbestyrelsimut saqqummiunneqarani tamanna ilisimatitsissutigaarput. Tassani ilanngullugu ilisimatitsissutigaarputtaaq piviusorsioruunngitsaq 2011-p naanerani naatsorsuuserinerup tamakkiisumik ingerlalersimanissaa, ajornartorsiutit suuneri annertussusaallu sukumiisuummata naatsorsuutigisariaqarmat 2011-mi kukkundersiuinermit nalunaarusiami tamakku isornartorsiorneqarsimanissaat. Ilisimavarput pissutsit aaqinniarylugit sulineq ingerlasoq.

Ataatsimut isigalugu oqaatigisariaqarpoq 2010-mut naleqqiullugu 2011-mi pitsannguutaasut annikitsuinnaammata ulluinnarnilu ingerlatsineq ingerlammat. Nalunaarusiami matumani tamanna maluginiartariaqarpoq oqaaseqaatigillu amerlasuut naatsorsuutinit tunngasuupput.

1.3.1 Peqqusersiortoqarsimasinnaanera pillugu pisortanik oqaloqateqarnerit

Kommunemi peqqusersiortoqarsimasinnaanera pillugu pisortasut oqaloqatigaagut suliffeqarfiullu iluani nakkutilliissutit tamanna pitsaaliorniarlugu pisortanit atuutitinneqalersimasut ilanngullugit. Tassunga atatillugu pisortat ilisimatitsippot peqqusersiorsimanernik, peqqusersiorsimasutut pasilliutinik imaluunniit ilimasuutinik ilisimasaqartoqanngitsaq, Naluttarfik Malimmi aningaasanik tigoriaannarnik atonerluisoqarsimaneranik pasitsaassaqaarsimaneq eqqaassanngikkaanni. Taamatut pisoqarsimagaluarpoq naliliineq naapertorlugu kommunep ukiumoortumik naatsorsuutaani pingaarutilinnik kukkuneqarissaa naatsorsuutini eqqunngitsuliornermik kommunilluunniit pigisaanik atonerluinermit pissuteqartunik ilimagineqanngilaq. Tassunga tunngatillugu oqaatigissavarput kukkundersiuinitsinni kukkunernik peqqusersiorsimanernik pissuteqartunik nassaarsimanninnatta.

1.4 Pissutsit ukiumoortumik naatsorsuutit naliliiffigineqarnerannut pingaarutillit

Kukkundersiuinerput tunngavigalugu pissutsit immikkut ittut makkua pisortat ukiumoortumik naatsorsuutinik naliliinerannut pingaarutillit saqqummiutissavagut:

1.4.1 Kukundersiuinermit uppersaanissamat nangaassutit

2011-mi ukiumoortumik naatsorsuutit kukundersiorneqarnerannik uppersaanissatsinnut atatillugu allatut ajornartumik naatsorsuutini ataatsimik nangaassuteqartariaqarpugut. Nangaassutip oqaasertai immikkoortumi 4.1.1.-imi takuneqarsinnaapput, immikkoortumili 1.4.-mi tamanna itisilerneqassaaq.

Naatsorsuutini nangaassut uunga tunngasuvoq:

- Akiitsunut allanut sivikitsumik akilersugassanut pissutaavoq uppersaatinik amigaateqarneq taamalu kukundersiuinermit tunngavissanik amigaateqarneq (takuuk immikkoortoq 1.4.18).

1.4.2 Ataatsimut isigalugu

Kommunemik kukkunerisuiineq kommunep angissusaa pisariussusaalu eqqarsaatigalugit ilimagisamit annertunerujussuusimavoq. Siornatuulli tamatumunnga pissutaavoq kommunep sulinermi periusaasa ataatsimut isigalugit najoqqutassiorneqarsimannginnerat kiisalu suliffeqarfiup iluani nakkutilliissutit amerlanersaasa pilersinneqarsimannginnerat. Suliffeqarfiup iluani nakkutilliissutit pilersinneqarsimasut arlalitsigut naammaginangitsumik ingerlapput.

Isumaqarpugut naatsorsuutitut atortussat amigaataatillugit kukkunerit amigaatilluunniit paasineqanngitsoorsinnaasut, suliffeqarfiup iluani nakkutilliissutit amigartut pilersinneqarsimanngitsulluunniit naamaattuugassaatillugit.

Kukkunerisuiinermit isumaqatigiissutit malillugit atortussanik pissarsiniaraluarneq ajornakusoortinnekqarmat kukkunerisuiinissap qaqugu pinissaa arlaleriarluni kinguartinneqartariaqarsimavoq. Naliliinerput naapertorlugu atortussat annertunersaat taakkuninngalu misissueqqissaarneq ukiumoortumik naatsorsuutit kommunalbestyrelsimit akuerineqartinnagit kukkunerisuiisussanullu tunniunneqartinnagit suliarineqareersimasussaagaluarput. Taamaaliornikkut kukkunerit paasineqarlutillu iluarsineqarsinnaagaluarput. ukiumoortumik naatsorsuutit kommunalbestyrelsimit saqqummiunneqannginneranni. Ulluinnarni aqutsisut takussutissiamik tunivagut, tassani kukkunerisuiinermit atatillugu apeqqutit akisutisiffiusimanngitsut nalunaarsorneqarsimallutik.

Isumaqartuarpugut aningaasaqarnermit immikkoortortaqaqfimmi piginnaanngorsaasoqartariaqartoq immaqalu nukissat amerlanerusut tassani atorneqartariaqartut.

Naatsorsuutini ilanngussassat amerlasuut ataatsimut isigalugu ajornartorsiuteqarfiupput, ilanngussatut atortussanik amigaateqarneq pissutaalluni, soorlu uppersaatitut ilanngussat nikinganersuiinerillu amigartut imaluunniit amigaataasut pissutaallutik taamalu aamma aningaasaqarnermit immikkoortortaqaqarfiup naatsorsuutini immikkoortunik ataasiakkaanik misissueqqissaarsimannginnera pissutaalluni. Siornatuulli paasivarput oqimaaqatigiissitsinermit ataavartumik naliliinerit, nikinganersuiinerit malinnaatitsinerillu pisarsimanngitsut. Oqaatigisariaqarporli 2011-mi immikkut sammineqarsimammata akileraarutit A-t kiisalu AMA kontinili taakkunani assigiinngissutit pissutissaqartinneqanngitsut suli nassaassaapput.

Pissutsit taamaattut paaarluni paaarinaniluunniit kukkuluttortoqarsinnaanera amigaateqartoqarsinnaaneraluunniit ilimanarnerulersippaat.

Ataatsimut eqikkaalluta naliliivugut sulinermit periutsit najoqqutassiornissaannut atuutitinneqalernissaannullu kiisalu suliffeqarfiup iluani nakkutilliissutit eqqarsaatigalugit nukissat pisariaqartinneqartut pilersinneqartariaqartut – aningaasaliissuteqarnikkut inuttaliinikkullu – taamaaliornikkut qulakkeerniarlugu sulinermit periutsit siunertamut tulluurtumik atuutlernissaat. Sulinermit periutsit suliffeqarfiullu

iluani nakkutilliissutit siunertaq naapertorlugu ingerlalissappata akisussaaffeqarnermi piginnaangorsarsimasunik sulisoqartariaqarpoq.

Naggasiullugu naliliivugut nikinganersiuineri suleriaatsit, kontinik misissuisarneq, uppernarsaatinik suliaqartarneq kiisalu naatsorsuutini inaarsaanermik suliaqartarneq eqqarsaatigalugit sulisussat naammaqqajangitsut pigineqarmata, kommunep ukiumut kaaviiartitai 1.3 mia. kr.-usut tunngavigisagaanni.

1.4.3 Ingerlaavarneq naatsorsuuserioriaaserlu atorineqartoq

Paasivarput 2010-mi 2011-milu naatsorsuutit saqqummiunneqartut akornanni ingerlaavarneq atuutinnigitsaq, 2010-mi naatsorsuutini pigisanut akiligassanullu kisitsisit atorineqartut arlalitsigut 2011-mi naatsorsuutini nikingassuteqarmata, 2010-mi naatsorsuutitut kommunalbestyrelsimit akuerineqarsimasunut sanilliullugit.

Naatsorsuuserioriaaseq atorineqartoq misissoreerlugu naliliivugut immikkoortoq taanna samminerusariaqartoq. Naatsorsuuserioriaatsip atorineqartup naatsorsuutini atuortoq kommunep naatsorsuutaanik saqqummiunneqartunik paasitussavaa. Ilimagisariaqarpoq kommunemik soqutiginnittut (naatsorsuutini atuortut) kommunep naatsorsuutini saqqummiussaanut tunngasunik itinerusumik ilisimasaqartuunnginnissaat, taamaattumillu inassutigissavarput immikkoortumi naatsorsuutini ilanngussat atasiakkaat pillugit ilanngussat kisitseriaatsillu sukumiinerusumik allaaserineqassasut.

Aammattaaq innersuussutigissavarput naatsorsuuti pissarsiassatut ilanngussat 100-mik nalilerneqartassasut. Naatsorsuuserioriaatsimi akiitsut pineqartut pissarsiarinissaat qularnartutut nalilertariaqarpoq.

1.4.4 Aningaasaatinik inissitsiterineq naatsorsuutinilu aningaasanik tigorianaannarnik atuineq

Naatsorsuutini ilanngussat ilaat ”aningaasaatinik” taaguuteqarpoq tassanilu naatsorsuutini pigisat akiligassallu ukiup aallartinneraniit naaneranut nikingassutaasunik takutitsisussaapput. Paasineqarporli ilanngussat naatsorsuutini pigisanut akiligassanullu nikinganersiorneqarsinnaangitsut.

Inassutigissavarput ilanngussat suliarineqassasut nikinganersiorneqarsinnaangorlugit ukiup naaneranut imaluunniit ilanngussat sunik imaqarnerannik nassuiaasiortoqassasq.

1.4.5 Kukkussutit paasineqartut naatsorsuutinilu qularnarsinnaasut

Kukkunersiuinitsinni naatsorsuutini kukkunerit arlaqartut paasivagut kiisalu aamma paasillugu naatsorsuutini arlalinnik qularnartoqartoq, oqimaaqatigiissitsineri arlalitsigut misissueqqissaarsimanissaq nikinganersiuimanissarlu amigaataammata.

Kinguliini kukkunersiuineri kukkunerit paasisat 2011-mi ukiumoortumik naatsorsuutini inaarsarneqartuni iluarsineqarput:

	Angusanik naatsorsukkat t.kr.	Pigisat t.kr.	Akiitsut t.kr.	Nam. aning. t.kr.
Kukkunerit iluarsineqartut				
Nam. akileraarutit, periutsip allanngornerata sunn.	17.386			(17.386)
Qularnaveeqqusiinerit marloriarlugit ilanngussat		(17.100)	(17.100)	
Qularnaveeqqusiinerit akil., nammineq aningaa- saatit nuunngitsuukkat			(61.222)	61.222
Qularnaveeqqusiinerit kukkusumik inissitat		9.847		9.847
Akit allanngornerannut qularnaveeqqut, nalikilliartuartaartitsineq		(14.666)	(14.666)	
Kukkunerit paasisat tamakkerlugit	17.386	(21.919)	(92.988)	53.683
Angusat amerlanerussutaat				17.386
Ukiumoortumik naatsorsuutit saqq.	(23.685)	777.845	242.662	535.183
Uk.naats. saqq. iluarsisutaat	(6.299)	755.926	149.674	606.252

Kinguliini takuneqarsinnaapput kukkunerit paasineqarsimasut takussutissartai kommunellu naatsorsuutaani saqqummiussami qularnartoqarsinnaasut. Kukkunerit taakku ukiumoortumik naatsorsuutini saqqummiunneqartuni iluarsineqarsimangillat:

	Angusanik naatsorsukkat t.kr.	Pigisat t.kr.	Akiitsut t.kr.	Nam. aning. t.kr.
Kukkunerit iluarsineqarsimangitsut				
2012-mi siumoortumik akissarsiat, 2011-imi ilanng.	1.022	1.022		
Akileraarutissat, Ivittuunut tunngasut (uk.siul.)			(3.009)	3.009
Akiligassaq kukkusumik aalajangerneramik tunng.	(510)	(510)		
Qularnaveeqqusiinerit, pigisat akiligassallu nik.			(1.063)	1.063
Akit allanngornerannut qularnaveeqqut, nik.			(1.906)	1.906
Kommune nammineq nalunaarsukkani		(1.721)		(1.721)*
Kukkunerit iluarsinngitsuukkat kat.	512	(1.209)	(5.978)	4.257
Naatsorsuutini qularnartut				
2011 kvartalit sisamaannik nutarterineq	(2.158)		2.158	
Iserimmit akilerallakkanit (Uk.siulianut tunnganerusut Tasiilaq)		(4.800)		(4.800)*
Naatsorsuutini qularnartut katillugit	(2.158)	(4.800)	2.158	4.800
Kukkunerit iluarsinngitsuukkat qularnartullu katillugit	(1.646)	(6.009)	(3.820)	(543)
Uk. naats. saqq. iluarsisat, <u>tak.siulii</u>	(6.299)	755.926	149.674	606.252
Uk. naats. kukkunerit qularnartullu iluarsineqarsimangitsut iluarsisutaat	(7.945)	749.917	145.854	605.709

*)2011-mut tunngasoq qanoq atsiginersoq naatsorsorneqarsimannigilaq taannali angusani iluarsineqartussaavoq.

Qularnartut siuliini taakkartorneqartut saniatigut innersuussutigissavagut ukiup naanerani kontini inissitat pisoqqat amerlasuut misissorneqarlutillu kinguneranik isertitanut aningaasartuutinullu inissit-siterneqartussaammata.

1.4.6 Aningaasat tigorianaanaat

1.4.6.1 Aningaasanik tigorianaannarnik nikinganersiuisarneq

Naatsorsuutini eqqortumik sulineq ataavartumillu missingersuutininik malinaatitsineq tunngavissaapput aningaasat tigorianaanaat naatsorsuuserinermut ilanngunneqarsinnaanngorlugit nikinganersiorneqarsinnaanngorlugillu.

Aningaaserivinni kontit ataasiakkaat 2011 naavillugu nikinganersiorneqarsimannigillat allallu ilaannikuinnaq nikinganersiorneqartarsimallutik. Tamatuma kinguneranik 2011-mi ukiakkut uninngasuutininik misissuinerput naammaginantumik ingerlasinnaasimannigilaq. Tamanna siunertamut tulluurtuunngilaq ilimanarsinnaavorlu aningaasanik tigorianaannarnik uninngasuuteqarneq naammaginantumik ingerlanngitsoq.

2011-mi ukiumoortumik naatsorsuutininik 2012-imi maajip naanerani kukkuneruiunitsinni aningaasat tigorianaanaat tamangajammik nikinganersiorneqarsimapput. Suli aningaaserivinni kontinik ammaanartunik arlalinnik peqarpoq (siornamit ikinnerulaartunik) taakkulu arlaqartut 2011 sioqqullugu pisoqaassuseqarput. Siornatuulli inassutigissavarput uninngasuutit pisoqqat iluarsartuunneqassasut, taamaaliornikkut aningaaserivinni nikinganersiuisarnerit siunissami nalorninannginnerulerniassammata iserfigineqarsinnaallutillu. Aammattaaq inassutigineqassaaq kontit tigorianaannarnik imallit tamarmik kvartalikkuaartumik nikinganersiorneqartassasut.

1.4.6.2 Naluttarfiup Maliup aningaaserivimmi kontoa

Naatsorsuuserisut aningaaseriviullu akornanni ataavartumik nikinganersiuisarneq pisarsimannigilaq. 31.12.11-mi aningaaseriviup uninngasuutit killiffiat naatsorsuuserinermut toqqaannartumik nikinganersiorpaa tamatumunngalu pissutaavoq assigiinngissutaasup 59 t.kr.-usup ingerlatsinermut ilanngunneqareersimanera. Ajornarsimavoq 59 t.kr.-t sorpianut tunngasuunersut nassuiaatissarsissunniissaat.

Siuliani inassutigineqartoq tassalu aningaaserivinni kontinik ataavartumik nikinganersiuisarnissaq innersuussutigineqassaaq. Tamatuma saniatigut assigiinngissutit tamarmik nikinganersiorneqarlutik suussusersiorneqartariaqarput. Oqaatigissavarput nikinganersiuisoqartanngitsillugu aningaasanik tigorianaannarnik atornerluisoqarsinnaanera ilimanarnerulersarmat.

Naluttarfimmut Malimmut tunngatillugu aamma paasivarput aningaasanik tigorianaannik aqutsineq naammattumik nakkutigineqanngitsoq. Iisimatitsissutigineqarpoq 2011-p ingerlanerani aningaasat tigorianaannat 30 t.kr.-t missaannittut tammarsimasut. Aamma naatsorsuuserinermi nalunaarsuinerit nassuiaanerillu immikkoortut ilaanni naammaginangitsumik ingerlapput.

1.4.6.3 Tasiilami aningaaserivimmiittuutit

Ukiup ingerlanerani Tasiilami aningaaserivimmiittat arlallit matuneqarput imarisaalu kommunep kontoanut pingaarnermut nuunneqarlutik. Aningaaserivimmiittuutit tassaasimapput aningaasaateqarfiit peqatigiiffiillu assigiinngitsut pigisaat taamaattumillu aningaasat tigorianaannat taakku kommunep piumasaminut atorsinnaanngilai. Iisimatinneqarpugut aningaaserivimmiittitanik matusinerit Tasiilami Nuummilu aningaasaqarnermut immikkoortortat akornanni paatsooqatigiissimanermik tunngaveqartut.

1.4.6.4 Atsiarluni pisinnaatitsinermit tunngasut

Kommunep aningaaserivinni kontiinit atsiarluni pisinnaatitsinermit tunngasut misissorneranni paasivarput tassani malinnaatitsilluni suliaqarneq amigaataasoq. Ilaatigut paasivarput sulisut ataasiakkaat kisimiillutik kontinut isersinnaatitaasut sulisullu soraareersimasut arlaqartut sulii pisinnaatitaasutut nalunaarsorneqarsimallutik kiisalu sulisut amerlasuut aningaaserivinni kontinut isersinnaatitaallutik. Isumannaallisaanermut pingaaruteqarpoq peqqusersiortoqarsinnaaneranullu pitsaaliuinerussalluni pisinnaatitaaffeqarnermut tunngasut samminissaat.

Inassutigissavarput atsiarluni pisinnaatitsinermit tunngasut ataavartumik malinnaatitsilluni suliarineqartalernissaat anguniarluni periusissamik pilersitsisoqassasoq.

1.4.7 Akissarsialeriffik

Pingaarnerusutigut naliliivugut suliaqarfiit ilaanni siornamut naleqqiullugu akissarsialerinermit pitsanngoriartoqarsimasoq. Akileraarutit A-t imarisaat akileraarutillu A-t naammassisat akornanni atavartumik nikinganersiuisoqartarpoq. Taamatullu aamma AMA nikinganersiorneqartarpoq. Ukiup naanerani kukkunersiuinermit atatillugu akissarsianik nikinganersiuisarnermi suleriaasissatut siunnersuummik suliaqartoqarpoq, akissarsianut aningaasartuutit naatsorsuuserinermi akissarsianut systemiimit aningaasaatinut systemimut nikinganersiorneqarsinnaanngorlugit. Akissarsianilli nikinganersiuinissamat najoqqutassiat pineqartut assigiinngissutinik nassaarnermi iliuusissanik nassuiaatitaqanngilat.

Kommune suleqatigalugu 2011 tamakkerlugu naatsorsuuserisut Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfimmut akileraarutinik A-nik AMA-nillu nalunaarutit akornanni nikinganersiuigassat suliaragaat taakku pingaarutilitsigut oqaaseqaateqarnissamat tunngavissiinngillat. Isertitat A-t suliarineqarneranni naatsorsuuserinermi akissarsianut tunngasut Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfimmut nalunaarutit akornanni nikinganersiuineq pisimanngilaq.

Biileqartitaaneq, oqarasuaateqartitaaneq sulinngiffeqarnermilu akeqanngitsumik angalatitaasarneq pillugit nalunaarusianut uppersaatinik tigusaqarsimannginnatta nalunaarusiat eqqortuunersut oqaaseqarfigisinnaanngilagut.

Akissarsiat nikinganersiorneqarnissaannut suleriaasissatut siunnersuut tunuliaqutaralugu isumannaarneqarput akissarsianut aningaasartuutit akissarsialerinermit systemimiit aningaasaatinut systemimut nikinganersiorneqarnerat, taamalu ingerlatsinermit ilanngullutik.

Akissarsianut tunngasut inaarutaasumik kontiisa suliarinerannut atatillugu (Akileraarutit A-t AMA-lu pinnagit) nikinganersiunerit, uppersaaitit nassuiaatillu piumasimagaluarpagut tigusaqarsimanatali. Taamaattumik pingaartumik pensionisianut kontit sulinngiffeqarnermilu aningaasarsianut kontit uppersaataat amigaataapput taamaattumillu oqaaseqarfigisinnaanngilagut taakkununga tunngasut eqqortumik takutitsinersut.

Siornatuulli naliliivugut ataavartumik akissarsialerineq pingaarnerusutigut naammaginantumik ingerlasoq atorfillillu ataatsimut isigalugu akissarsiat eqqortumik naatsorsorneqarsimasut pisaraat. Ajornartorsiuteqarporli akissarsiassanik a contonik tunniussat tamatigut ilanngaataatigineqartarsimanngimmata. Taakkua saniatigut isumaqarpugut akissarsialerinermit makkua amigaataasut:

- Najoquttassap naatsup saniatigut akissarsialerinermit sulinermit periusissanik allassimasunik peqanngilaq.
- Akissarsiat nikinganersiorneqarneq ajorput taamaattumillu aningaasaatinut naatsorsuuserinerup, ataavartumik nalunaarusiortarnerup akissarsianullu systemip akornanni innarluuteqartoqassappat taakkua piffissaagallartillugu iluarsineqarsinnaanaviangillat.
- Akissarsianut tunngasut inaarutaasumik suliat kontianiittut amerlanersaat aalajangersimasumik ingerlaavartumillu nikinganersiorneqarlutillu malinnaatitsilluni suliarineqarnissaannut periuseqanngilaq taamaattumillu kontini taakkunani assigiinngissutaasut arlaqartut ilanngussalluunniit naammassillugit suliarineqarsimanngitsut sivisuumik suneqaratik uninngaannarsinnaasarput.
- Pensionisianik tunniussisarnermit piffissaq eqqorlugu eqqortumillu tunniussisoqartarnerisut nakkutigineqanngilaq.
- Akissarsiat tamakkiisut tamarmik isumannaatsumik nassiussuunneqarlutillu, atsiorneqarlutillu utertinneqartarnissaat ataatsimoortumik nakkutigineqanngilaq.
- Akissarsialeriffimmi atuuffinnik immikkoortitsineq atuutinngilaq ilaannakortuinnarmilluunniit atuulluni.
- Akissarsiassanik siumoornerit, akissarsiat amigartut assigisaalu eqqortut tiguneqartarnerisut assigisaalu nikinganersiorneqarneq ajorput imaluunniit nakkutigineqanngillat.

Ilisimavarput 2011-mi nikinganersiorsarnermit suleriaasissat assigisaalu atuutilersinniarlugit sulineq aallartisarneqartoq, taamaaliornikkut siunissami nakkutilliisoqalernissaa anguniarneqarluni. Taamatul-

li suliniuteqarneq suli naammassinngimmat inassutigissavarput aqqissuussamik nakkutilliineq naammaginartumik ingerlasoq pilersinniarlugu sulineq ingerlanneqassasoq, suliassanik pisoqqanik iluarsaassineq aallartitsinnagu.

Naliliinerput naapertorlugu akissarsialeriffimmi ajornartorsiutit arlalippassuit sulinermi periuseqannginnermik, nikinganersiuinermi periuseqannginnermik kiisalu nikinganersiuisarnermi sulinermi periuseqannginnermik aamma akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiinik suliaqartarnermi kukkunernillu iluarsiisarnermi assigisaanilu erseqqissunik maleruagassaqaannginnermik pissuteqarput.

Akissarsialerineq naatsorsuutini aningaasanngorlugit pingaaruteqarnerpaanut ilaavoq taamaammallu inassutigissavarput nukissat/piginnaasat pisariaqartinneqartut immikkoortortamiittariaqartut, taamaaliornikkut isumannaallisarniarlugu nikinganersiueriaatsit assigisaalu attuumassuteqartut tamarmik atuutilersinneqarnissaat.

1.4.7.2 Akissarsialerinermit systemimi pigisanik isumannaallisaaneq

Namminersorlutik Oqartussat qarasaasiamiittunik toqqorsiveqarneq akisussaaffigaat tassaniittullu ilagaat akissarsialerinermit systemi. Taamaammatt kommune qinnuigisimavarput Namminersorlutik Oqartussanut qarasaasiap isumannaatsumik ingerlaneranut uppersaammik piniaqqullugit. Ilisimatinneqarpugut uppersaammik taamaattumik tigusaqartoqarsimangitsaq.

Inassutigissavarput kommunep qarasaasiamik isumannaallisaanermut tunngasut malinnaatitsilluni suliaqarfigissagai qulakkeerlugulu Namminersorlutik Oqartussat uppersaammik tunniussinissaat.

1.4.8 Innersuussineq, atsiorneq assigisaalu

Atsiortarnerup innersuussinerillu maleruagassaqaarnissaat kommunep karsimut naatsorsuutinullu maleruagusaani aalajangersarsimasussaavoq. Maleruagusaq atuuttoq 2008-meersoq siórnatuulli suli kukkunersiorneqarpoq tassani uppersaattitut ilanngussat amigaatigineqarmata. Inassutigissavarput maleruagqusamik piffissamut tulluarsakkamik tamakkiisumillu suliaqartoqassasoq, taanna tunngaviusussaammatt kommunep sulinermit periusissaanut amerlanerpaanut.

Siorna kukkunersiuinitsinni ilisimatinneqarpugut innersuussisarnermut atsiortarnermullu malittarisassanik sulisitsineq aallartissimasoq. Ukioq manna kukkunersiuinitsinnut atatillugu paasivarput innersuussisarnermut atsiortarnermullu tunngasut aqqinneqarsimangitsut. Naatsorsuuserinermit sulialinnit naliliiffigineqarsinnaanngilaq uppersaatinut ilanngussaq akuerineqarsimanersoq maleruagqusat akuerineqarsimasut malillugit.

Inassutigissavarput innersuussisarnermut atsiortarnermullu malittarisassat kiisalu akuersisarnermut maleruagqusat nutarteriffigineqassasut, taamaaliornikkut suliffeqarfiup iluani uppersaattitut ilanngussanik akuersisarneq pissusissamisut nakkutigineqaleqqullugu.

1.4.9 Pisussaaffinnik nalunaarsuineq

Aqutsinermut inatsisimmi § 46-mi, imm. 1 malillugu ukiumoortumik nalunaarusiamut ilaasussaapput sallunaveeqqutinit, attartukkanit qularnaveeqqusiinernillu pisussaaffiit takussutissiorneqarsimasut. Sulisunut suliaasaqarfinnillu pisortat ataasiakkaat nalunaarutaat tunngavigalugit aningaasaqarnermut immikkoortortaarfik takussutissiorsimavoq. Misiligutinik tiguisarluta isumaqatigiissutinik misissuivugut taakkuli sulit takutissimanatigit. Isumaqatigiissutinik nalunaarsuinermit sulinermit periusissanik ataatsimoorussanik pilersitsisoqarsimanngimmat sallunaveeqqutinit, attartukkanit qularnaveeqqusiinernillu pisussaaffiit pillugit takussutissiaq tamakkiisuunersoq misissorsinnaasimanngilarput.

Inassutigissavarput isumaqatigiissuteqartoqartillugu, sanaartortoqartillugu assigisaanillu pisoqartillugu nalunaarsuinissamut malittarisassiortoqassasoq.

1.4.10 Toqusut qimataat

Ilisimatinneqarpugut toqusut qimataannik kommune sinnerlugu skifterremut piumasaqaatinik isumaginnittussaataitaasoq tassaasoq Akiliisitsiniartarfik. Aammattaaq ilisimatinneqarpugut nakkutigineqanngitsoq qimatanit nalunaarsukkat kommunep naatsorsuutaanut naatsorsuusiorneqarlutillu inaarutaasumik suliarineqarnissaat. Toqusut qimataannit kommunep nalunaarsuiffianiittut amerlammata inassutigissavarput Akiliisitsiniartarfik saaffigineqassasoq qulakkeerniarlugu piumasaqaatit nalunaarutigineqartarnissaat taakkulu eqqortumik suliarineqartarnissaat.

1.4.11 Inunnik selskabinilluunniit nalunaarsuineq (nalunaarsueriaaseq)

Kukkunersiunitsinni misiligutinik tiguisarluta nalunaarsuisimaneq misissuiffigaarput paasillugulu 2009-misulli 2010-misullu kontinut kukkusumik inissitsitikkat sulit amerlaqisut. Tamatuma kinguneranik nalunaarsorneqarsimasut kukkusumik akiligassinneqarsinnaapput kukkusumilluunniit aningaasanik tunineqarlutik, pissarsiassarinnngisaminnik.

Maluginiarsimasagut tunualiaqutaralugit inassutigeqqissavarput nalunaarsorneqarsimasut tamakkerlugit misissoqqissaarneqassasut eqqortumik nalunaarsuineq qulakkeerniarlugu. Aammattaaq sulinermit periutsinik pilersitsisoqartariaqarpoq nalunaarsukkanik ataavartumik misissuisarnissaq pisinnaanngortinniarlugu.

1.4.12 Kommune nalunaarsukkani

Paasivarput Kommuneqarfik Sermersooq akiitsulittut nalunaarsukkat akornanniittoq (1,7 mio. kr.) taamaattoqartussaannngikkaluarporlu. Inassutigissavarput kommunep nalunaarsukkaniinnera sumik pissuteqarnermoq allatulluunniit aaqqiiffigisariaqarnermoq misissorneqassasoq taamalu immikkoortoq 1.4.8.-mi allaaserineqarsimasutuulli sulinermit periussanik suliaqartoqassasoq.

Kommune qinnuigisimagaluarparput tassani killiffiit misissoqqullugit taakkuli pillugit uppersaati-

nik tigusaqarsimanata. Taamaattumik killiffiit tamarmiusut ilaannaaluunniit nalikilliliffigisariaqar-nersut oqaaseqarfigisinnaangilagut.

1.4.13 Akiligassaqarfii

Akiligassaqarfinnut moduli 2010-mi novembarimi atuutilerpoq Nuummiinnarli akiligassaqarfinnut uppersaatit akiligassaqarfinnut modulikkoorlugit naatsorsuuserinermut ilanngunneqarsimapput. Ilisimatinneqarpugut illoqarfinni allani 2012-imi maajimi aatsaat akiligassaqarfinnut moduli atorlugu akiligassaqarfinnut uppersaatit naatsorsuuserinermut ilanngussorneqalersimasut. Akiligassaqarfinnut modulip tamatigut atorneqarneratigut marloriaammik akiliisarnerit siusinnerusukkut ajornartorsiutaasimasut annikillisinneqartussaapput.

Akiligassaqarfinnik ataavartumik nikinganersuiarneq pisarsimangilaq tamatumunngalu pissutaasut pissutsit makkua tunngaviginiarneqarput; uppersaatit ilanngussanik nalunaarsueqqaarneq ajorneq, sinerissami ilanngussat akiligassaqarfinnut moduli aqutugalugu pineq ajorput kiisalu kommunep naatsorsuutitut systemiani kinguartitsigallartarneq atorneqangilaq.

Inassutigissavarput akiligassaqarfinnik nikinganersuinermit sulinermit periusissanik pilersitsisoqassa-soq (nikittaalluni isumagineqarsinnaasunik), taamaaliornikkut nikinganersuigassat ataavartumik paasineqarlutillu isumannaarneqarsinnaangorlugit.

Kukkunersuunitsinni misiligutinik tigusisarluta akiligassaqarfinni toqqakkanit nikinganersuivugut. Aningaasaqarnermut immikkoortortaqarfiup akiligassaqarfinnik nikinganersuigassat amerlanersaat suliarisimavai taakkulu takutippaat suliassat ilaat sukumiinerusumik misissorneqartariaqartut.

1.4.14 Namminersorlutik Oqartussat qularnaveequsiinernit pissarsiassaannut konto

Kommunep inissianik attartortittakkanik tunisaqartillugu Nunap Karsianit tapiiffigineqarsimasunik 2006-imi isumaqatigiissutaasimavoq tunisinermit akip 60 %-ia (tapiissutaasimasut aningaasartaat) Grønlandsbankemi pissarsiassanut kontomut ikineqartassasut. Aningaasat taakku qanoq atorneqarnissaat pillugit immikkut ittunik malittarisassiortoqarsimavoq taakkulu kommunep piumasarsuutugalugit atorneqarsinnaangillat.

Pissarsiassanut kontomi uninngasut eqqortuunersut misissorsinnaasimangilarput ilisimatinneqarpugulli kommunemit ilisimaneqartoq aningaasat pissarsiassanut kontomiittut amerlanerusariaqaraluartut. Pissarsiassanut kontomiittut amerlassusissaannut naatsorsuutinik tigusaqarsimangilagut naatsorsuutigisariaqarporli kommunep kontoanit pingaarnermiit pissarsiassanut kontomut nuussisoqarnissaa.

1.4.15 Qularnaveequsiinerit – Attartortumiit piginnittumut

Qularnaveequsiinernit pigisat akiligassallu naatsorsuuserineranni assigiinngissuteqarpoq 1,1 mio. kr.nik. Tamatuma qanoq nassuiaatissartaqarneranik piumasimagaluarpuq tigusaqarsimanatali. Qularnaveeqqutit attartortumiit piginnittumut tunngasut naatsorsuuserineranut pigisatut kommunemit takussutissiorneqarsimapput nikinganersiorneqarsimallutillu taakkulu oqaaseqaatissartaqanngillat.

1.4.16 Akit allanngornerannut qularnaveeqqut – Attartortumiit piginnittumut

Akit allanngornerannut qularnaveeqqummi pigisat akiligassallu naatsorsuuserineranut ilanngunneqarsimasut akornanni assigiinngissuteqarpoq 1,9 mio. kr.-nik. Taakkua qanoq nassuiaatissartaannik piumasimagaluarpuq tigusaqarsimanatali. Kommunep akit allanngornerannut qularnaveeqqutaanut takussutissiami pigisat akiligassalluunniit nikinganersiorsinnaasimangilagut, taakkuninnga isumannaarineq nalikilliliinerillu ilanngunneqarneq ajormata. Taamalu misissorsinnaasimangilarput akit allanngornerannut qularnaveeqqutip isumannaarsarneqarnera eqqortumik suliarineqarsimanersoq.

Aamma ilisimatinneqarpuq qularnaveeqqutit suliarineqarmatali akit allanngornerannut qularnaveeqqut nalikilliliiffiqarsimangitsoq. Akit allanngornerannut qularnaveeqqut ukiumut 1/10-imik nalilillilernerqartartussaavoq. Nalikilliliinernut nalunaarsukkat allattorsimaffii qinnutigaagut taakkulu 14,7 mio.kr.-nut naatsorsorneqarsimapput. Nalunaarsukkani nalikilliliartuaartitsineranut killigitaaavoq ukioq akit allanngornerannut qularnaveeqqusiissummik tigusiffiusoq. Nalikilliliinerit inissitsiteqqinereqarput, takuuk naatsorsuutini immikkoortoq 1.4.5. Akit allanngornerannut qularnaveeqqutinik nalikilliliinerimi pigisat akiligassallu eqqorneqartarput taakkuli naatsorsuutininut angusanut sunniuteqarneq ajorlutik.

1.4.17 Qularnaveeqqusiinerit – 10/40/50-imit. 20/20/60mit taarsigassarsiat

Kommunep 10/40/50-imit 20/20/60-imillu taarsigassarsiaanut qularnaveeqqutinut takussutissat pisarsariaagut naatsorsuuserineramullu nikinganersiorlugit. Taakkunani paasivarput qularnaveeqqusiinerit marloriaammik naatsorsuuserineranut ilanngunneqarsimasut katillugit 17,1 mio.kr.-nik naleqartunik. Kisitsisit taakkorpiaat akiligassani marloriaammik ilanngunneqarsimapput taakkunungalulu iluarsiiisutit ukiumi angusanut sunniuteqarnaviannngillat. Taakkununga tunngasut inissitsitereqqiinerimi iluarsineqarput, takuuk naatsorsuutini immikkoortoq 1.4.5.

Qularnaveeqqutini konto utaqqiisaasumik pilersitaq atorneqarsimavoq taarsigassarsianut 10/40/50-inut kiisalu 20/20/60-inut tunngasuni, tassanilu -9,8 mio.kr.-t akiligassanut inissitassaagaluartut kingornalu namminerisamik aningaasaatinut nuutassaagaluarlutik, takuuk periuseq kinguliini allaaserineqartoq. Tassunga tunngasut inissitsitereqqiinerimi iluarsineqarput, takuuk naatsorsuutini immikkoortoq 1.4.5.

Taakkua saniatigut paasivarput 2010-mi naatsorsuuserineranut tunngavissat akiligassat naatsorsuuserineranut ilanngunneqartussat qularnaveeqqusiinernut pisoqqanut tunngasut 2011-mi malinneqarsis-

manngitsut. Qularnaveeqqusiinerni "pisoqqani" pineqarput qularnaveeqqusiinerit ukiup siulianut tunngasut, akiliutillu taakkununga tunngasut ingerlatsinermit naatsorsuuserinermut ilanngunneqarsimapput pissarsiassat ilanngunneqaratik. Qularnaveeqqusiinerit taakku maanna pissarsiassat ilanngunneqarput, takuuk 2010-imi tunngavissaq, namminerisamik aningaasaatini ilanngaatitut ilanngunneqassallutik. Taamatut periaaseqarnek 2011-mi malinneqarsimanngilaq, taamaammallu 61,2 mio.kr.-t namminerisamit aningaasaatinit akiligassanut iluarsiiisutitut ilanngunneqassapput. Tassunga tunngasut inissititereqqiinermit iluarsineqarput, takuuk naatsorsuutini immikkoortoq 1.4.5.

1.4.18 Akiligassaat allat sivikitsumik akilersugassat

Naatsorsuutini akiligassat allat sivikitsumik akilersugassat tassaanerupput akissarsianut tunngasuni akiitsut, assersuutigalugu akileraarutinit A-nut, AMA-mut, sulinnigiffeqarnermit aningaasarsianut pensionisianullu tunngasut isumannaagassat. Akileraarutini A-ni AMA-milu akiligassat 2012-imi decembarimi akissarsianut tunniussanut nikinganersiorneqarput taakkulu pingaarutilitsigut oqaaseqaateqar-nissamat tunngavissiiingillat. Maluginiarparput akileraarutini A-ni AMA-milu akiliutinit kontit nikinganersiorneqarsimasut taakkulu ukiunut siuliinut naleqqiullugit pitsanngoriaataapput.

Akiitsut sivikitsumik akilersugassat allat sulinnigiffeqarnermit aningaasarsianit akiligassanut tunngapput 17,1 mio.kr.-usut. Taakkua uppersaataannik akissarsianut systemimi ilanngaatigineqarsimasunik piunnaqarput. Uppersaataatit pissarsiarisimanngilagut taamaattumillu oqaatigisinnaanngilagut sulinnigiffeqarnermit aningaasarsiasanut akiitsut 17,1 mio. kr.-iusut eqqortuunersut.

Aamma pensionisianut assigisaanullu nassuiaatissat uppersaataatillu arlallit piunasimagaluarpagut taakkunanngali tigusaqarsimanata.

Tamanna tunuliaqutaralugu naatsorsuutini akiitsut allat sivikitsumik akilersugassat nangaassuteqarfi-gaagut.

Aamma oqaatigisariaqarpoq akiitsuni sivikitsumik akilersugassani pisoqqat amerlammata tamatumalu ersersippaa taakkunani sukumiisumik iluarsaassisoqarnissaa pisariaqartoq.

1.4.19 Ilasutitut aningaasaliissutit/missingersuutinit malinnaatitsineq

Kinguliini takuneqarsinnaapput kommunep missingersuusiornermi angusai kiisalu aningaasaliissutinik allannguinerup takussutissartai:

	<u>mio. kr.</u>
Amigartoorutissat missingersuutaqqaarsimasut	(80,1)
Ilasutitut aningaasaliissutit, ingerlatsinermit aningaasartuutit	(25,6)
Sanaartornermit aningaasartuutini aningaasaliissutinik appartitsinerit	66,1
Ilasutitut aningaasaliissutit, ingerlatsinermit isertitat	<u>43,2</u>
Ukiumi missingersuutini angusat aningaasaliissutinik iluarseeerenermit	<u>3,6</u>

2011-p ingerlanerani ingerlatsinermut aningaasartuutitut ilassutitut aningaasaliissuteqartoqarpoq 25,6 mio.kr.-nik, sanaartugassanut aningaasartuutissat 66,1 mio.kr.-nik ikilisinneqarlutik ilutigalugulu isertitassat akuersissutigineqarsimasut 43,3 mio.kr.-nik qaffanneqarput. Taamaallilluni 2011-mi 3,5 mio.kr.-nik sinneqartooruteqarnissaq akuersissutigineqarpoq, ingerlatsinermut ataavartumik aningaasartuutini 80,1 mio.kr.-nik amigartooruteqarnissaq aallaqqaammumt missingersuutaasimagaluarluni.

Ukiumi angusat takutippaat amigartoorutit 23,7 mio.kr.-usut taakkulu naligaat aningaasaliissutaasunit tamakkiisunit 27,2 mio.kr.-uisunit atuinerussuteqarsimaneq.

Misiligutinik tiguisarluta 2012-mi naatsorsuuserinermi uppersaatitut ilanngussat ukiumut naatsorsuuseriusumut 2011-mut tunngasut misissuiffigaagut, paasiniarlugu taakku ukiup naanerani kontinut eqqortumik piffissalersorneqarsimanersut. Aammattaaq misiligutinik tiguisarluta 2012-imi naatsorsuutitut ilanngussat eqqortumik piffissalersorneqarsimanersut misissorpagut. Paasivarput taakkua annertunersaat ukiumi naatsorsuuseriusumi aningaasartuutitut eqqortumik nalunaarsorneqarsimasut.

Siuliani taaneqareersutut kukkunerisuiunitsinni allatigullu uppersaatitut misissuunitsinni paasisagut tunngavigalugit naliliivugut, uppersaatitut ilanngussat ilarparujussui siunertamut tulluartaunngitsumik piffissalersorneqarnermikkut nikingassuteqartut, uppersaatit ullulernerqarsimanerisa naatsorsuuserinerullu ullulernerqarsimanerisa akornanni. Tamatuma assersuutigalugu kinguneraa aningaasartuutit qanga aningaasartuutaasimanermittut naleqqiullugit nalunaarsorneqarneq ajortut tamannalu pisortat ataasiakkaat missingersuutitut malinnaatitsinissaannut akornutaavoq.

Inassutigissavarput sulinermi periutsit kiisalu suliffeqarfiup iluani nakkutilliissutit pilersinneqassasut qulakkeerniarlugit akiligassat nalunaarsorneqartarnissaat piffissarlu eqqorlugu akilernerqartarnissaat, akiligassaqarfiit nikinganersiorneqartarnissaat kiisalu kukkunerit paasineqarlutillu piaartumik iluarsineqartarnissaat, taamaaliornikkut kommunep aningaasaqarnermik aqutsinerani missingersuutitut malinnaatitsisarnermut tunngavissaasa tamakkiisumik ingerlalernissaat qulakkeerneqarniassammat.

1.4.20 Sanaartugassanut ilassutitut aningaasaliissutit

Sanaartornermut naatsorsuutitut kukkunerisuiunitsinni paasivarput – erseqqissunik – takussutissaqanngitsoq sanaartukkanut ataasiakkaanut kommunalbestyrelsimit akuerineqarsimasunut tamakkiisumik aningaasaliissutit nikinganersiorneqarsimaneri. Kukkunerisuiunitsinnik uppersaanitsinni sanaartornermut naatsorsuutitini taamaallaat oqaaseqarfigaagut aningaasaliissutit atorineqarsimasut.

Ilassutitut aningaasaliissutit(missingersuutitut tulluarsaanerit) akuerineqarsimasut kommunalbestyrelsimut saqqummiunneqartussat pillugit paasissutissiiffigineqarpugut. Taakkunanili aningaasaliissutissat akuerineqaaqarsimasut takusinnaasimangilagut tamatumalu kinguneranik qummut/ammumt iluarsiissutaasimasut.

Tamanna tunuliaqutaralugu inassutigissavarput suliat ataasiakkaat aningaasaliissutitaannut takussutis-sanik suliaqartarnissaq. qulakkeerniarlugu sulinermi periusissanik suliaqartoqassasoq. Taakkua sania-tigut aningaasaliissutinut tunngatillugu paasissutissiinerusarnissaq pisariaqarpoq, kommunalbestyrel-simut saqqummiunneqartussat eqqarsaatigalugit.

1.4.21 Sanaartukkanut naatsorsuutit

Inatsit naapertorlugu sanaartukkanut naatsorsuutininik suliaqartoqartarsimangilaq 2008-imi sanaartuk-kat naammassillugit suliarineqarnerisa kingorna. 2012-imi upernaakkut sanaartukkanut ataasiakkaa-nut naatsorsuutit kukkunersiuqassat pissarsiaaraagut ilisimavarpullu Sanaartornermut Avatangiisinullu Ingerlatsivimmit sammineqartoq sanaartornermut naatsorsuutinit kinguaattorutit naammassiniarneqar-nissaat.

Inassutigissavarput sanaartornermut naatsorsuutininik piffissaq eqqorlugu suliaqartarnissaq kiisalu up-fernarsaatissat, ilanngussat aningaasaliissutillu takussutissartaannik suliaqartarnissaq anguniarlugit sulinermi periusissanik pilersitsisoqassasoq.

1.4.22 Akiligassanit pissarsiassat

2010-miit 2011-mut kommunemi innuttaasut assigisaasalu akiitsui malunaatilimmik appariarput. Appariaammulli tassunga pissutaasoq tassaavoq nunagissaanermi pissarsiassat 2010-mi 14,5 mio.kr.-niit 2011- mi 0,4 mio.kr.-nut appariarsimanagerat. Nunagissaanermi pissarsiassat eqqaassanngikkaanni akiligaassanit allanit pissarsiassat 2010-mi 7,1 mio.kr.-niit 2011-mi 72,5 mio. kr.-nut qaffariarsimap-put. Imaappoq kommunep pissarsiassai suli qaffariartorusaarput.

Paasivarput assersuutigalugu paaqqinnittarfimmi inissamik akilersuinngitsunut inissamik taamaatitsi-neq atorineqanngitsoq. Inassutigissavarput inatsit atuuttoq malillugu pissarsiassanik pissarsiniarnissa-mut periarfissat atorniarneqarnerulissasut.

Ilisimavarput akiligassanit pissarsiassat amerlasuut akiliisitsiniartarfimmut ingerlateqqinneqarsimasut. Akiliisitsiniarnermi ukiuni qaangiuttuni misilittagaalersimasut takutippaat taakkua annertunersaat aki-lerneqarnej ajortut, taamaattumillu pissarsiassat qaffakkiartuinnarnerannik kinguneqarlutik.

Taamaattumik naliliivugut kommunep pissarsiassai annertooujussuit akilerneqanngisaannassasut.

Siornatuulli inassutigissavarput immikkoortuni ataasiakkaani inatsisiliorneq misissuiffiqineqassasoq, siunertaralugu utertitsilluni akiliisussaatitaanerup atorunnaarsinneqarsinnissaata naliliiffiqineqarnissaa taamalu aningaasartuutit ingerlatsinerneq nuutsinneqarlutik. Ilisimavarput tamanna amerlanertigut ajornarnej ajortoq, takukkit inatsisit atuuttut.

Aningaasaqarnermut immikkoortortaqarfiup ilisimatippaatigut akiliisitsiniartartut aatsaat nalunaaruteqaraangata akiligassanik nalikilliliinerit nalikilliliartuaartitsinerillu pisartut. Immikkoortuni arlalinni inatsisit atuuttut aalajangiisinnaatitaasunik pisinnaatitsipput kommunalbestyrelsi akiligassat nalikilliaartuaartinneqarnissaannik inassuteqarfigissallugu, taamaattumillu isumaqarpugut tamanna pillugu erseqqissumik isummertoqartariaqartoq.

1.4.23 Akiliisitsiniartarfik aqutigalugu pisortanut akiitsunik akiliisitsiniartarneq

Siornatuulli naliiivugut akiligaasanik akiliisitsiniartarnermi periuseq maanna atorneqartoq siunertamut tulluartaunngitsoq. Tamatuma sukumiinerusumik allaaserineqarsimanagera immikkoortoq 1.4.13-imi 2010-mi kukkunerisuiernermit nalunaarusiamiittoq innersuussutigissavarput.

Isumaqartuarpugut siunertamut tulluarnersagaluartoq modelimip ”minguitsunik” pilersitsigaanni, kommunep akiliisitsiniarneq misilereerpagu aatsaat akiliisitsiniartartunut suliasaq tunniunneqartassalluni imaluunniit modeli ima ingerlariaasilerlugu akiligassat suugaluartulluunniit tamarmik allanneqaannarlutik piaartumik akiliisitsiniartarfimmut ingerlatinneqartarlutik akiliinerillu taamaallaat piasallutik akiliisitsiniartarfimmut.

Ilisimavarput Namminersorlutik Oqartussanik ataavartumik oqaloqateqartoqartartoq inassutigissavarpulli kommunep inatsisiliorneq sapinngisamik sunniuteqarfiginiassagaa.

Kommunep ilisimatitsissutigaa akiitsut 31,9 mio. kr.-t 2011-mi akilersinniarneqarsimasut taakkunanngalu 16,4 mio.kr.-t akiliisitsiniartarfimmiit utertinneqarsimasut.

Kommunemit pasitsaanneqarsimavoq akiligassatut nalunaarsukkat akiliisitsiniartarfiullu akornanni innarluttoqartoq 1. januar 2012-mi nikinganersuineq ingerlanneqarpoq taamalu kommunemi akiligasalittut nalunaarsukkat akiliisitsiniartarfiup nalunaarsugaataannut nikinganersiorneqarput. Tamatuma kinguneranik 3 mio.kr.-t akiliisitsiniartarfimmik nalikilliliissutaapput.

Nikinganersuineq siuliani taakkartorneqartoq qulaajaangilaq kommunep kontimiittuutaanni akiligassat tamarmik qitiusumik akiliisitsiniartarfimmut ingerlaqqissimanersut akiliisitsiniartarfimmilli nalunaarsorneqarsimanatik. Taamaattumik oqaaseqarfigisinnaangilarput kommunep kontimiittuutaanni sorpiaat qitiusumik akiliisitsiniartarfimmit nalunaarsorneqartarsimanersut.

Ilisimatinneqarpugut kommunep akiligassat nammineq anillatsissinnaangikkai taamalu nalunaarsukanut ataavartumik nikinganersuiisinaanatik.

1.4.24 Meeqqanut tapit ilinniagaqarnerisutillu

Naatsorsuutini piffissalersukkanut ilaapput meeqqanut tapit ilinniagaqarnerisutillu, tassanilu akiitsut 1,6 mio.kr.-ullutik. Akiitsut taakku akiliutinut tunngasuunerupput kukkuneqartut taamaattumillu tigusisussap aningaaserivimmi kontoanut nuunneqarsinnaasimanngitsut (assersuutigalugu innuttaasup

aningaaserivimmi kontoata allangorneratigut). Ilanngussani taakkunani ataavartumik misissuineq ingerlasariaqaraluartoq sumiginarneqarsimavoq. Ilinniagaqarnersiutinut tunngatillugu ilanngussat 2010-meersuupput siusinnerusukkulluunniit, meeqqanullu tapini ilanngussat 2011-meersunik ilaqarlutik.

Inassutigissavarput piaarnerpaamik sulinermi periusissanik pilersitsisoqassasoq, taamaaliornikkut qulakkeerniarlugu akiliutit taamaattut aningaaserivinnut utertut, misissorneqarlutillu pisariaqarfiisigut iliuuseqarfigneqarnissaat, taamaalilluni akiliutit tiguisussanut apuussinnaanngoqullugit.

1.4.25 Inummut akileraarutip naatsorsuinermi naatsorsuusereriaatsimik allanngui

Naatsorsuusereriaatsimi atorneqartumi allaaserineqarsimasutut inuinnaat akileraarutaannik naatsorsuinermi naatsorsuusereriaatsimik allannguisoqarpoq 2010-miit 2011-mut, taamalu 2011-mi ilanngussat aallaaveqartussaapput Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akileraarutinit akiliutissaagallartutut nalunaarutigisimasai tunngavigalugit.

Naatsorsuutini nammineq isertitanit akileraarutissanut tunngasut imatut agguanneqarsimapput:

	<u>mio. kr.</u>
Akileraarutinit akiliutaagallartut	927,6
Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup iluarsaassineranut tunngatillugu isertitat(2007-2009)	6,8
Ukiuni siuliini iluarsissutissat 2011-mi ilanngaatigineqartut	(25,7)
Iluanaarutinit akileraatutit	37,2
Marloriaammik akileraaruteqartarneq pill. Isumaqtigiiissutinit akileraarutit	2,4
Akileraarutinit isertitat allat	<u>0,4</u>
Nammineq isertitanit akileraarutit katillugit	<u>948,7</u>

1.4.26 IT-mik nakkutilliissutit nalinginnaasunik misissuineq

2009-mi maajip qaammataani malinnaatitsilluta misissuiffigaagut 2007-imi novembarimi, taamanikkut Nuup Kommuneanik it-eqarnermut tunngasuni suliaasimasut. Malinnaatitsilluta pulaarnitsinni Kommuneqarfik Sermersuumi it-mik nakkutilliissutit nalinginnaasut akornanni immikkoortut toqqakkat misissuiffigaagut. IT-mik nakkutilliissutit nalinginnaasut tassaapput nakkutilliissutit Kommuneqarfik Sermersuup it-eqarnermi pilersuisuinik pingaarnerusunik pilersitsinermit tunuliaqutaasut, nakkutilliilluarnissaq it-millu atuinermi isumannaallisaaneq anguniarlugu, taamalu aamma it-mik tunngaveqarluni sulinermit ikorfartuutaasussaasut.

Ilisimatinneqarpugut qarasaasiaqarfimmik aqutsiviit (serverit) sumi inissisimanerannut tunngatillugu pitsannorsaaqarsimasoq kiisalu kommunep it-systemiinik atuisut isersinnaatitaasut taamaallaat suliaasaqarfinnut pisortanit akuerineqarunik pilersinneqarsinnaasut. Suliaasaqarfinnut pisortat kisimiil-

lutik aalajangersarsinnaavaat sulisut ataasiakkaat modulit/systemit sorliit sulisorisap iserfigisinnaassagai.

Aammattaaq ilisimatitsissutigineqarpoq kommunep aningaasaqarnermut systemianut isersinnaasut allannguutaannik iluarsiiisoqarsinnaanngitsoq, kommunep it-mut immikkoortortaani isissutissat pisariaqartinneqartut pilersuisumit tunniunneqarsinnaanngimmata. Kommunep it-mut immikkoortortaani akisussaaffigineqarpoq aserfallatsaaliuineq kommunellu aningaasaqarnermut systemianik Winformatik-imik allannguinerit. Allannguinerit tamarmik Winformatikimik pilersuisumit aningaasaqarnermut immikkoortortaarfik suleqatigalugu ingerlanneqartartussaapput.

Ilanngullugu innersuussutigissavarput it-mik nakkutilliinermik nalinginnaasumik misissuinermit nalunaarusiaq kiisalu nalunaarusiaq 2009-meersoq, ilassutaasumik oqaaseqaataasinnaasut eqqarsaatigalugit.

2. Ukiumoortumik naatsorsuutinut oqaaseqaatit

Kukkunersiuiineq pingaarnerusutigut immikkoortumi 4.1.-imi kiisalu immikkoortumi 1.4-mi allaasrineqartutut nangaassuteqarnissamut tunngavissiisimavoq. Tamatuma kingunerisaanik iluarsiiisuteqartoqarpat naliliinerput naapertorlugu 2011-mi ukiumoortumik naatsorsuutit Kalaallit Nunaanni kommunet naatsorsuusiortarnerannut aalajangersakkat atuuttut malillugit suliarineqarsimapput aalajangersakkallu taakku malillugit naatsorsuutit kommunet 2011-mi ingerlatsinermi sanaartormilu suliaanik takutitsillutik kiisalu 2011-mi 31. decembarimi kommunep aningaasaqarnikkut qanoq inissisimaneramik takutitsillutittaaq.

2.1 Angusat

2.1.1 Isumaginnittoqarfik, 457.294 t.kr. (2010: 330.794 t.kr.)

Naatsorsuutini kontit pingaernerit makkuupput:

	<u>2011</u> <u>t.kr.</u>	<u>Aningaa-</u> <u>saliissutit</u> <u>t.kr.</u>	<u>2010</u> <u>t.kr.</u>
Ulluunerani paaqqinnittarfinni inissat akiliutitaqanngitsut	546	550	0
Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutit	117.869	109.630	109.651
Siusinaartumik pensionisiat	34.483	33.533	32.355
Akilersuutit *	8.126	8.000	0
Pisortanit ikiorsiissutit	57.923	52.737	52.051
Isumaginninnermi akilersuutit allat (erninnermi ineqarnermullu tapit)	20.290	21.544	21.262
Utoqqarnik isumaginninneq (utoqqalinnermi persionisiat)	104.621	100.504	91.891
Innarluutillit	110.602	113.304	20.518
Isumaginninnermi aningaasartuutit allat	<u>2.834</u>	<u>4.862</u>	<u>3.066</u>
	<u>457.294</u>	<u>444.664</u>	<u>330.794</u>

*) Akilersuutitut tunngatillugu 2011 aallarnerfigalugu kontonut inissitsiterisarneq allannguuteqarpoq, taamalu akiligassat peereerlugit aningaasartuutit ingerlatsinnermut ilanngunneqartalerlutik namminerisamik aningaasaatini akiligassatut (takuuk immikkoortoq 2.2.5). Taamaattumik ukiumi angusat akiligassanik pissuteqartumik 8,1 mio. kr.-nik sunnerneqarsimapput, tassaappullu kommunemi kontonut inissitsiterinnermi allannguuteqartitsinerup kinguneranik aningaasartuutit. Malugeqquneqarpoq akilersuutit utertitsilluni akiliisussaataitanermik malitseqarmata taamalu pissarsiassatut ilanngunneqartussaallutik. Ingerlatsinnermut aningaasartuutip pissarsiassani allani naatsorsuutitut tunngavissaq malinnigilaa, pissarsiassat nalinginnaasumik nalikillilerneqarneq ajormata.

Siusinaartumik pensionisiat, 34.483 t.kr.

Suliat inunnut tunngasut toqqakkat misiligutinik tiguisarluta misissorpagut paasiniallugu siusinaartumik pensionisiat malittarisassat akiliutissallu atuuttut malillugit suliarineqartarnerisut. Tassunga ilanngullugu misiligutinik tiguisarluta misissorpagut Suliassaqrifiit Akimorlugit Ataatsimiisitaliaq aqqutigalugu kommunalbestyrelsi akuersisinnerqartarsimanersoq. Kommunep Namminersorlutik Oqartussanut tunngasuni oqimaaqatigiissitsisarfia misissorparput paasiniallugu Namminersorlutik Oqartussanit utertoortissat eqqortumik naatsorsorneqarsimanersut.

Kukkunersiunerami ataavartumi akiliutissanut aalajangersarneqareersimasunut tunngatillugu kukkuneramik paasisaarpagut kiisalu siusinaartumik pensionisiat pisinnaatitaaffiit malillugit utoqqalinnermi pensionisianut nuunneqartarneranni kukkunerinitaaq paasisaarluta. Pineqartuni taakkunani kukkunerit aallaavii Nunap Karsianiit kukkusumik utertoortissiinernik kinguneqartussaapput.

Ineqarnermut tapit, 16.959 t.kr., (tamakkiisut 42.398 t.kr. Namminersorlutik Oqartussaniit utertoortit sioqqullugit)

Immikkoortoq misissuiffigaarput misiligutinillu tiguisarluta suliat toqqakkat kukkuneriorsiorlutigit, tassunga ilanngullugit misissorlutigit ineqarnermut tapit malittarisassat akiliutissallu atuuttut malillugit naatsorsorneqarlutillu tunniunneqartarsimanersut.

Inatsisitigit tunngavissaasoq tassaavoq Inissiat attartortittakkat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 31. maj 2001-imeersoq kiisalu Ineqarnermut tapit pillugit Inatsisartut peqqussutaata allannguutaa pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 13, 14. november 2004-imeersoq kiisalu ”inissiani attartortittakkani ineqarnermut tapinik qinnuteqartunik sullissinnermut inassut”, Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfimmit novembarimi 2001-imi suliarineqarsimasoq, maanna Ilaqutariinnermut pisortaqarfiumit.

Inassutip immikkoortuani 3.2-mi isertitanut paasissutissanut tunngatillugu allassimavoq, ”isertitanut akileraarutaasussanut tunngatillugu ukiumi isertitaqarfiusumi siuliani inoqutigii isertitaat pingaarutlitsigut allannguuteqarsimappata, ineqarnermut tapit naatsorsorneqassapput isertitassatut akileraarutaasussatut naatsorsuutigineqartut tunngavigalugit. Tamanna pissaq isertitat amerleriarpata apparipatalu.”

Aqutsisoqarfimmi sullissisut siusinnerusukkat isertitat atuuttut pillugit paasissutissanik pissarsiniartarsimanngillat, naak qinnuteqaatip immersugassartaani atsiorneqartarsimagaluortoq paasissutissat ingerlateqqinneqartut isertitanut atuuttunut tunngasut eqqortuusut. Ilisimatinneqarpugut 2011-p ingerlanerani sulinermi periuseq allanngortinneqartoq taamalu maannakkut isertitat atuuttut pingaartinneqarnerulersimasut.

Misiligutinik tiguisarluta misissuinitinni paasivarput uppersaait sulianut mappeniiittut ilaatigut amigaateqartartut taamaattumillu inassutigissavarput uppersaatinik pissarsiniartarnermi toqqortuinnermilu malittarisassanik sukaterisoqassasoq.

Aqutsisoqarfimmi malinnaatitsilluni suliarineqartoqarneq ajorpoq ineqarnermut tapit tunniunneqarsimasut pissusissamisoortuunersut paasiniarlugit, naak Inatsisartut peqqussutaanni takuneqarsinnaagaluortoq kommune ineqarnermut tapinik amerlanaarlugit tunniussanik utertitseqqussinnaasoq, tamanna paasissutissanik kukkusunik amigartunilluunniit tunngavissaqarpat.

Erninermi sulinneqarnermut, 1.139 t.kr. (tamakkiisut 11.388 t.kr. Nam.Oqart. utertoortit sioqqullugit)

Suliassaqarfik misissuiffigaarput misiligutinillu tiguisarluta suliat toqqakkat kukkuneriorsiorlutigit, tassunga ilanngullugit erninermut atatillugu suliffeqarnermi ullormusianik naatsorsuisarnerit akiliutillu,

taakkua malittarisassanut aningaasartassaanullu atuuttunut naapertuuttumik suliarineqarsimanersut misissorlutigit. Ukiuni siuliinisulli naatsorsuisimanerni kukkunernik nassaarpugut kiisalu akiliutunut tunngaviliussani amerlanaarinernik ikinaarinernillu nassaarluta. Inassutigissavarput naatsorsuinerit tamatigit sulisumit allamit naatsorsuisuunngitsumit misissorneqarlutillu akuerineqaqqaartassasut.

Utoqqalinermi pensionisiat, 11.859 t.kr. (91.291 t.kr. Nam.Oqart. utertooritit sioqqullugit)

Suliat inunnut toqqakkanut tunngasut misissorpagut paasiniarlugu utoqqalinermi pensionisiat malittarisassat aningaasartaalu atuuttut malillugit tunniunneqarsimanersut.

Siornatuulli isumaqarpugut suliassaqaqfimmi pineqartumi tunngaviusumik pitsaaliuilluni kukkuner-siuillunilu nakkutilliineq amigartoq, sullissineq kukkussutillu illoqarfimmit illoqarfimmut assigiinngitsuummata. Pitsaaliuilluni nakkutilliineq ima ingerlanneqartariaqarpoq naatsorsuinerit pensionisiat tunngaviusumik aningaasartaanut tunngasut tapitullu atugassiissutit inummit naatsorsuisuunngitsumit misissorneqartariaqartut, assersuutigalugu nakkutilliinermut immikkoortortamit. Nakkutilliisup kukkuner-siuusuusup ilaatigit suliarisinnaavai nalunaarsorneqarsimasunik misissuinerit, assersuutigalugu kvartalikkuaartumik, taamaaliornikkut kukkussutaasimasinnaasut iluarsineqarsinnaaqqullugit aningaasannorlugit annertusivallaartinnagit pensionisialimmullu pingaarutilimmik innarliitinnagit. Isumaqarpugut annikitsuinnarmilluunniit iliuseqarnikkut kukkussutit amerlanerit pitsaaliorneqarsinnaagaluartut, soorlu misiligutinik tiguisarluta misissuinitinni naammattuukkatsitut ittut.

Utoqqalinermi pensionisiat tunngaviusumik aningaasartassaannik kukkunnarsiuinermut pingaarutilit-sigut oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiiingilaq. Sulili kukkunerit naammattuugassaasarput siuisi-naartumik pensionisiallip utoqqalinermit pensionisiat pisinnaangoraangagit, takuneqarsinnaasarmat piffissaq eqqornagu siusinaartumik pensionisiat utoqqalinermi pensionisianut nuunneqartartut. Aammattaaq paasivarput utoqqalinermi pensionisiat nunanit allameersunit tunuliaqutallit pineqartillugit pensionisiat ilanngaattissaannik kisitsineq ilanngunneqarneq ajortoq, utoqqalinermi pensionisianik tamakkiisunik pisinnaassagaanni ukiuni 40-ni Naalagaaffeqatigiinnerup iluani nunaqarsimanissamik malittarisassaq atuuttoq malillugu.

Paasivarput Nuummi innuttaasut akornanni amerlasuut 2011-mi ilassutitut tapeqartinneqarnerat naatsorsueqqinnermik tunngaveqanngitsoq, taamalu ilassutitut tapisiaat tunniunneqarsimallutik 2010-mi atuuttut malillugit. Pensionisiat aningaasartaat 2010-miit 2011-mut qaffariarsimammata tamanna isumaqarpoq 2011-mi ilassutitut tapit tunniunneqarsimasut amerlanaagaasut. Ajornarsimavoq amerlanaarlugit tunniunneqarsimasut qanoq aningaasartaqarnerisut paasissallugu.

Tamatuma saniatigit ilassutitut tapinik naatsorsuisimaneq misiligutinik tiguisarluta misissuiffigaarput paaasillutigulu kukkuneqaaluttoq naatsorsuinermi mianersuaalliornermik pissuteqartumik. Aammattaaq paasivarput Paamiuni ilassutitut tapit ukiumoortumik naatsorsorneqaratik qaammammoortumik naatsorsorneqartartut. Taamatut periuseqarnermi pingaarutilimmik kukkuluttortoqarsinnaammat inas-

sutigissavarput kommunep sinnerani periusaasoq malillugu ukiumut ataasiarluni naatsorsuisoqartalisasasoq.

Misiligutinik tigusisarluta ilassutitut tapinik misissuinitisinni paasivarput pinartumik napparsimasoqartillugu toqusoqartillugulu angalanernut aningaasartuutit naatsorsuuserinermi ilanngunneqarsimasut. Tamakkununga aningaasartuutit pisortanit ikiorsiissutaapput taamaattumillu kontomut kukkusumut ikineqarsimallutik. Aammattaaq utoqqalinermi pensionisiat inatsisitigut tunngavissai pillugit kommunemi inatsilerituumik oqaloqateqarsimavugut. Inatsilerituup naliliinera naapertorlugu angalanernut aningaasartuutit taamatut matussuserneqartarnissaannut inatsisitigut tunngavissaqaanngilaq, utoqqalinermi pensionisiallit tunngaviusumik pisortanit ikiorsiissutinik pisinnaanngimmata. Tamanna tunuliaqutaralugu kommunep eqqunngitsumik taakkununga aningaasartuutit annertuut atorsimavai. Inassutigissavarput tamanna pillugu erseqqissumik aalajangertoqassasoq sulisunut attuumassuteqartunut tamanut ingerlateqqinneqartussamik kiisalu tamanna pillugu ataavartumik malinnaatitsilluni sulisoqassasoq.

Innarluutilit, 110.602 t.kr.

2011-mi 1. januar aallarnerfigalugu kommunep innarluutilinnik isumaginninnermut akisussaaffik tiguvaa, tapiissutit atuuttut ilanngullugit, taamaattumillu Nunap Karsianiit utertoorteqartarneq qinnutiginneqarsinnaajunnaarpoq.

Pingaarnerusutigut naliliivugut inissiisarnerni sullissineq eqqortumik ingerlasoq taakkunanilu uppernarsaateqartitsineq naammaginartumik ingerlalluni.

Inssiinernut aningaasartuutinik kontonut inissitsiterinermi paasivarput aningaasartuutit arlaqartut ukiup aallartinneraniit ataatsimoortinneqartarsimasut innuttaasunut ataasiakkaanut pinnagit. Iisimatinneqarpugut taakkuninnga nussuineq ingerlasoq paasivarpulli nussuinerit ilaat naatsorsuutini minineqarsimasut. Inassutigissavarput siunissami inissitsiterinermi innuttaasunut ataasiakkaanut tunngasut aallaavigineqartassasut, aningaasartuutinik malinnaatitsilluni sulineq innuttaasumut tunngasoq ajornakusoornerulersarmat aningaasartuutit tamakkiisut takuneqarsinnaanngikkaangata.

Kalaallit Nunaanni inssiinernut atatillugu misiligutinik tigusisarluta misissuiffigaagut akiligassiissutit akinut aalajangersakkanut isumaginninnermi akiliutit pillugit kaajallaasitaq 2011-mi januarip aallaqqaataanersoq malillugu pisarsimanersut. Danmarkimi inssiinernut atatillugu misiligutinik tigusisarluta misissorpagut aningaasartuutit naatsorsuuserinermut ilanngunneqarsimasut Danmarkimi Sinniisoqarfimmit pissarsiarineqarsimanersut. Taakku oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiinngillat.

Aammattaaq misiligutinik tigusisarluta misissuiffigaagut angallassisunut aningaasartuutit taakkunanilu kukkunerpaalunnit nassaarluta. Inassutigissavarput angallassisunut aningaasartuutit aningaasaliissutit akuerineqarsimasut atorlugit taamaallaat tunniunneqartassasut angalanerillu pereersimasut malinnaa-

titsilluni suliarineqassasut, taamaaliornikkut paasinjarlugu kukkusumik kontomut inissitsiserisoqarsimanersaq.

Najugaqarfinnut atatillugu aningaasaqarnermik aqutsineq misissuiffigaarput. Najugaqarfiit tamarmik immikkut kontonut pilersaaruteqarput pisortasullu ataasiakkaat aningaasaqarneq malinnaatitsillutik suliarisinnaavaat. Najugaqarfinni aningaasartuutit pingaarnertit tassaapput akissarsiat taakkunanilu kukkusumik kontinut inissitsiterisimanernik nassaarpugut. Taakkunani malinnaatitsilluni suliaqarnisaq naammaginatsumik ingerlasinnaanngimmat inassutigissavarput siunissami kontonut inissitsiterinerup eqqortumik pinissaa qulakkeerneqassasoaq.

2.1.2 Atuartitaaneq kulturilu, 478.159 t.kr. (2010: 468.405 t.kr.)

Atuartitaanermut kulturemullu Ingerlatsivimmu aningaasaliissutit katillutik 464.492 t.kr.-upput akiliggassallu peereerlugit atuinerussutit 13.667 t.kr.-ullutik.

Siornatuulli paasineqarpoq ataatsimut isigalugu suli amigaataasut sulinermi periutsinut najoqqutassiat allasimasut kiisalu malittarisassat, taakkunani takuneqarsinnaassallutik ulluinnarni sullissinermi, nikinganersiuinermi malinnaatitsillunilu suliaqarnermi assigisaanilu kikkut akisussaasersut. Aammattaaq erseqqittariaqarpoq suliffeqarfiup iluani nakkutilliissutit sorliit pilersinneqarsimanersut, isuman-naallisarniarlugit kukkussutaasinnaasut amigaatillu paasineqarlutillu iluarsineqartussat.

Atuartitaanermut kulturimullu Ingerlatsivimmik kukkunersiuinitsinni annerusumik sammivagut ingerlatsiviup aningaasaqarnermik aqutsinera kiisalu missingersuutiniq malinnaatitsilluni sulineq. Naliliinerput naapertorlugu Ineriartortitsinermut Ingerlatsivimmi missingersuusiortarnermi ileqquliunneqarsimasut naammaginatunngillat, naak ingerlatsivimmi ukiumut 470 mio. kr.-nik aqutalimmi ileqqusaritataasut malillugit ingerlatsinissaq naatsorsuutigisariaqaraluartoq. Missingersuusiortoqarsimavoq pingaarnerusutigut aalajangiisartut qitiusut pillugit suliassaqarfinnut avataaniittunut annertunerusumik siaruassimangitsumik tamannalu aamma ingerlatsivinni ataasiakkaani ilimagisariaqakkamik kinguneqarsimavoq, tassami pisussaasuni ataasiakkaani missingersuutininut akisussaassuseqarnermik misigisimaneq pisarialik amigaataasimammat taamalu suliat missingersuutininut assigisaanulluunniit tulluarsarneqarsimanatik.

Atuarfeqarnerup iluani suliffeqarfiup iluani missingersuutiniq malinnaatitsineq 2011-mi ukiaq aallartiffigalugu pitsanngoriarsimaqaaq, qitiusumilli nalunaartarneq naammaginatsumik suli ingerlalersimangilaq. Ulluunerani paaqqinnittarfeqarnerup iluani 2011-mi missingersuutit malinnaatitsilluni suliaqartarneq sammineqarnerulersimavoq.

Ulluunerani paaqqinnittarfeqarnerup iluani ”Ulluunerani paaqqinnittarfeqarnermik misissueqqissaarneq” pillugu nalunaarusiami 2009-mi novembarimi Aqutsinikkut iluarsartuusseqqinnissamut Allattoqarfimmit saqqummersinneqartumit inassutigineqartut malinnaatitsilluni suliarineqarsimapput. Inassute-

qaatit amerlarnersaat suli aaqqiissutaasumik atuutilersinneqarsimannikkaluarpur arlaqartulli pilersaaruserneqarput/ misissuiffigineqarput. Taamaammatt siunniussat suli anguneqarsimannigillat pitsaaqutaali tassaavoq aallartisartoqarmat. Naliliinerput naapertorlugu pineqartut immaralaarsuaq akuliunerqartarput kingusinaartumillu, akuutitsinerlu politikkikkut suliaqartoqartillugu aatsaat pisarmat allannguutissat kinguarsarneqartarput.

Aammattaaq misissorparput atuarfinni paaqqinnittarfinnilu atortussanik pisiniartarnek ataatsimoorusamik pisarnersoq, paasisagulli malillugit taamaattoqarneq ajorpoq. Naliliinerput naapertorlugu naliliiffigineqartariaqarpoq kommunep suliaasaqarfimmullu sipaarutaassannikkaluarnersoq pisiassat ataatsimut isumagineqartartuuppata. Ilisimatinneqarpugut Aningaasaqarnermut Allattoqarfimmit suliniutaasoq kommunemi pisiassanik isumaginnittoqarfeqalernissaa.

Kukkunersiuinitsinni misiligutinik tiguisarluta misissukkatta ilagaat suliffinneqarnermi akiliutitilluni angalanernik akuersisarneq taakkulu uppernarsaatissartaat. Siornatuulli paasivarput Ineriartortitsinissamut Ingerlatsiviup sulinngiffeqarnermi akiliutitilluni angalanermut tunngasut sulinermi periusissanik pilersitsinermigut sukateriffigisariaqarai.

2.1.3 Sanaartornermut tunngasut, 138.844 t.kr. (2010: 274.460 t.kr.)

Ukiumi atuineq aningaasaliissutinut sanilliullugu imatut takussutissiorneqarpoq:

	<u>Atuineq t.kr.</u>	<u>Aningaasa- liissutit t.kr.</u>	<u>Nikin- gassut t.kr.</u>
70 Inissianik sanaartornermut aningaasartuutit	56.258	56.607	349
71 Aqutsineq	4.799	6.065	1.266
72 Teknikkeqarneq	8.100	19.351	11.251
73 Suliffissaqartitsineq	2.325	1.322	(1.003)
74 Isumaginninneq	1.347	2.197	850
75 Atuartitaaneq kulturilu	41.005	44.666	3.661
76 Pilersuisoqarfik	7.000	9.646	2.646
77 Nunagissaaneq	<u>18.011</u>	<u>12.840</u>	<u>(5.171)</u>
Katillugit	<u>138.844</u>	<u>152.694</u>	<u>13.850</u>

Kukkunersiuineq ingerlanneqarsimasoq tunuliaqutaralugu eqikkaalluta nalilivugut nammineerluni inissianik sanaartornissamut taarsigassarsititsinermi sullissineq sanaartugassanillu isumaginninneq naammaginartumik ingerlasut uppernarsaatitulli ilanngussanik uppernarsaatinillu allanik toqqortuisarneq pitsannorsarneqartariaqarpoq.

Sanaartornermut naatsorsuutini immikkoortoq 1.4.20 ilanngullugu innersuussutigissavarput.

2.2 Oqimaaqatigiissitsineq

2.2.1 Aktiat obligationillu, 34.962 t.kr. (2010: 36.322 t.kr.)

Aktianit uninngasuutit aningaaserivinni, aktiaatinik nalunaarsuivinni assigisaanilu nalunaarsukkanut nikinganersiorpagut.

2.2.2 Kommunemit taarsigassarsiat, 254.904 t.kr. (2010: 200.584 t.kr.)

Kommunemit taarsigassarsiat tassaapput qularnaveeqqusiinernit pissarsiassat (231,8 mio.kr.-t) kiisalu akrit allannornerannut qularnaveeqqutit (23,1 mio.kr.).

10/40/50-inik 20/20/60-inillu taarsigassarsianut qularnaveeqqutit killiffimmut naleqqiullugit nikinganersiorpagut (202 mio.kr.-t) kiisalu "attartortumiit piginnittumut" taarsigassarsiat (27,9 mio.kr.-t). Oqaaseqaatit immikkoortoq 1.4.15-imi kiisalu 1.4.17-imi allaaserineqartut saniatigut pissarsiassanik naatsorsuuserinerup qularnaveeqqusiinernillu nalunaarsuinerit akornanni nikinganersiuineq pingaarutilitsigut oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiinnigilaq. Misiligutinik tiguisarluta qularnaveeqqusiinerni inissitsiterit misissorpagut taakkulu oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiinnigillat.

Akrit allannornerannut qularnaveeqqummit pissarsiassat kommunep tassannga naatsorsuisimaneranut nikinganersiorpagut. Immikkoortoq 1.4.16-imi oqaaseqaatigineqartut saniatigut nikinganersiuineq pingaarutilitsigut oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiinnigilaq. Misiligutinik tiguisarluta qularnaveeqqusiinerni inissitsitikkat misissorpagut taakkulu pingaarutilitsigut oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiinnigillat.

2.2.3 Pissarsiassat sivikisumik akilersugassat, 389.057 t.kr. (2010: 425.387 t.kr.)

Inissitsiterinerit pingarnerusut tunngavissaannik kukkunersiuilluta misissuinerput tunuliaqutaralugu paasivarput nalunaarsukkani kukkusumik inissitsiterinerit amerlasuut pissarimasut tamatumalu immikkoortoq 1.4.8-mi allaaserineqarnera innersuussutigissavarput.

Sulisut akissarsiaannut tunngasuni siumoorutitut kontit assersuutigalugu angalanermi akissarsianilu siumoorutit ataavartumik nikinganersiorneqartarsimannigillat taamalu pissarsiassat akissarsiat aqutigalugit utertinneqartarnissaat pissarimanani.

Naatsorsuusiornermut tunngavissat atorineqartut malillugit pissarsiassat siuliani taaneqartut nalingi tamakkiisuupput, naak misilittakkat tunngavigalugit naatsorsuutigineqarsinnaagaluartoq akiligassat ilaat innuttaasunit/suliffeqarfinit kommunemut akiitsorineqartut uternaviangitsut.

Iisimatinneqarpugut akiligassanik nalikilliliinikkut annaasaqaatit qitiusumit akilersinniagassaasut, akiliisitsiniartarfimmit suliasatut naliliiffigineqarsimasut. Kommunep naatsorsuutaani akiligassanik

annaasaqaatinut nalikilliliartuaartitsisarneq aatsaat pisarpoq akiliisitsiniartarfimmit tamanna pillugu nalunaaruteqartoqaraangat.

Inassutigineqassaaq annaasaqaatinik nalikilliliartuaartitsisarnermi naatsorsuusiornermut tunngavissat naliliiffiqeqqinneqassasut inatsisiliornermut naleqqiullugit, takuuk immikkoortoq 1.4.22.

2011-mi 31. decembarimi kommunalbestyrelsimut ilaasortat kommunet akiitsui katillutik 269 t.kr.-upput, taakkunannga akiligassaallutik 121 t.kr.-t. Akiligassat ilaasortanut pingasunut tunngasuunerupput.

2.2.4 Aningaasat tigoriaannaat, 75.951 t.kr. (2010: 82.005 t.kr.)

Immikkoortoq 1.4.3-mi allaaserineqartutuulli 2011-mi suliffeqarfiup iluani nakkutilliissutit sulinermilu periutsit naammaginaratumik ingerlasimangillat, tamatumalu kinguneranik aningaasanik tigoriaannarnik misissuiniarnerput naammaginaratumik ingerlasinnaasimangilaq.

Kukkunersiunerup inaarutaasumik suliarineqarneranut atatillugu aningaasanit tigoriaannarnit uninngaasuutiniq nikinganersuisimanerit misissuiffigaagut paasivarpullu immikkoortoq 1.4.3-mi allaaserineqartut saniatigut allanik oqaaseqaateqarnissamut taakkua tunngavissiiingitsut.

Aammattaaq aningaaserivinni ataasiakkaani 31. december 2011-mi uninngasuuteqarnermut tunngasut paasiniaaffigaagut.

2.2.5 Namminerisamik aningaasaatit, 606.252 t.kr. (2010: 551.114 t.kr.)

2011-p aallartinnerani namminerisamik aningaasaatit 31. december 2010-mi namminerisamik aningaasaatinut nikinganersiorpagut.

2011-p aallartinneraniit 2011-p naaneranut namminerisamik aningaasaatini ingerlaartut imatut nasuaatissartaqarput:

	<u>t.kr.</u>
1. januar 2011-mi killiffik	551.114
Akilersukkat pillugit aningaasartuutissat peereerlugit akilerallakkat	7.996
Ikorsiissutitut utertitassanut akilerallakkat	850
Ukiunut siuliinut iluarsiiissutit (Paamiut Kommuneanni pissarsiassanut tunnganerusut)	(1.092)
2011-mi ukiumi angusat	(6.299)
Iluarsiineq, qularnaveeqqusiinerit pisoqqat, 2011-mi nalunaarsukkat, tak.imm.1.4.5	61.222
Iluarsiineq, qularnaveeqqusiinerit kukkusumik naats.ilanng. tak. imm. 1.4.5	9.847
Akilaraarutinut iluarsiiissutit, 2010-p naanerani periutsumik allannguinerimut tunng.	<u>(17.386)</u>
2011-mi 31. decembari namminerisamik aningaasaatit	<u>606.252</u>

2.2.6 Akiitsut sivikitsumik akilersugassat, 72.604 t.kr. (2010: 91.277 t.kr)

Immikkoortoq 1.4.10-mi allaaserineqarsimasutut akiligassaqaqfinnut tunngasut qanoq eqqortigineri qularnartoqarput.

Akiitsuni sivikitsumik akilersugassani allani inissitsitikkat tassaanerupput akissarsianut tunngasut inaarutaasumik suliarineqarsimanerannut tunngasut. akiligassat peereerlugit naatsorsuinermit tunuliaqutaqartut taamaattumillu qularnartoqarsinnaasut. Immikkoortoq 1.4.4. innersuussutigineqassaaq. Akissarsianut tunngasut inaarutaasumik inissitsiterneqarnerannut tunngasut amerlanersaasa uppernarsaataannik nassuiaatitaanillu piumasimagaluarpuqut pissarsisimanatali taamaattumillu taakkunun-nga tunngasut qanoq eqqortiginersut oqaaseqaqfigisinnaanatigit.

2.2.7 Aningaaserivimmit realkreditimillu taarsigassarsiat, 20.653 t.kr. (2010: 24.888 t.kr.)

Ilanngussani taakkunani 2011-mut tunngasut tassaanerupput Najukkamut Sanaartornermullu Aningaasaateqaqfimmit taarsigassarsiat.

Taarsigassarsiat uppernarsaatinut avataaneersunut nikinganersiorpagut taakkulu oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiiingillat.

2.2.8 Akiligassanit iluarsiiisutit, 56.417 t.kr. (2010: 78.087 t.kr.)

Akit allanngornerannut qularnaveeqqutit killiffigisamit 25,2 mio.kr.-nik annertussuseqarput.

Akit allanngorarnerannut qularnaveeqqut kommunemi takussutissiaasunut nikinganersiorneqarput taakkulu immikkoortoq 1.4.16-imi oqaaseqaatigineqartut saniatigut allanik oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiiingillat. Misiligutinik tiguisarluta qularnaveeqqusiinerit nikinganersiorpagut.

Qularnaveeqqutit akiligassat iluarsiiisutissaanni tamarmiusuni 29,0 mio. kr.-nik annertussuseqarput, taakkulu kommunep naatsorsuutaanit nikinganersiorpagut. Nikinganersiuineq immikkoortuni 1.4.15-imi 1.4.17-imilu oqaaseqaatigineqartut saniatigut allanik oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiiingilaq. Misiligutinik tiguisarluta qularnaveeqqusiinerit misissorpagut taakkulu pingaarutilitsigut oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiiingillat.

Akit allanngorarnerannut qularnaveeqqut kiisalu qularnaveeqqutit saniatigut inissikkallakkanik peqarpoq (1,9 mio.kr.) kiisalu akiligassanut aningaasaateqaqfinit legatinillu pigineqartut (0,5 mio.kr.) taakkulu naatsorsuutini akiligassani iluarsisaniipput.

3. Paasisutissat allat

3.1 Pisortat naatsorsuutininik uppernarsaanerat

Suliassaqarfinnik kukkunersioruminaatsunik kukkunersiuinitsinnut atatillugu 2011-mi ukiumoortumik naatsorsuutininut tunngatillugu pisortat naatsorsuutininik uppernarsaapput.

Aammattaaq innersuussutigineqassaaq immikkoortoq 1.4.5., kukkunernut iluarsineqarsimasunut iluarsineqarsimangitsunullu kiisalu naatsorsuutini qularnartunut tunngasut.

3.2 Kommunalbestyrelsi nalunaarusiaannik misissuineq naatsorsuuserinermilu ileqqussarititaasunik malinnittussaaneq

Paasiinarparput kommunalbestyrelsi pisussaaffimminik nakkutilliinersoq, inatsisiliorneq naapertorlugu pisussaaffiummata allakkiortarnissat, nalunaarsuinissat, nalunaarusiornissat assigisaalu. Aammattaaq misissorparput kommunep sutigut tamatigut naatsorsuuserinermi ileqqussarititaasut pingaarnerusutigut malissimanerai. Innersuussutigineqassaarli 1.4.5.

3.3 Suliat siunnersuinermit ikiorsiinernullu tunngasut

2011-mi aggustip ulluisa aappaanni kukkunersuinermit nalunaarusiornitta kingorna kommune mak-kuninnga sullipparput:

- Namminersorlutik Oqartussanut oqimaaqatigiissitsinermik kukkunersuineq
- Piorsaanermit Ingerlatsivimmi aqutsinermik kukkunersuinerup nanginnera
- Sanaartornermut naatsorsuutininik kukkunersuineq
- Suliniutip Inuunerup ilinniaqqiffiusup 2011-mi naatsorsuutaanik kukkunersuineq
- 2011-mi naatsorsuutininik inaarsaalluni suliaqarnermut tunngatillugu ikiorsiineq

3.4 Sillimmasersimanermit tunngasut

Kommunemi sillimmasersimanermit tunngasut kukkunersiuinitsinnut ilaanngillat. Inassutigissavarput kommunep minnerpaamik ukiumut ataasiarluni sillimmasiinerit matussutissartai ataatsimut katillugit misissortassagai sillimmasiinermit selskabi akunnermiliuttorluunniit peqatigalugit, sillimmasiissutit matussutissai naliliiffiginiarlugit assigisaanillu, tassunga ilanngullugit sillimmasersimanerit naam-mannersut kiisalu kommune suliassaqarfinni immikkut ittuni sillimmasersimanerit amigaaqarner-soq.

Naatsorsuutit inaarutaasumik suliarinerannut atatillugu pisortanut uppernarsaqqusimavarput kommu-nemi pissutsit atuuttut eqqarsaatigalugit ajoqusernermut tunngasut naammattumik sillimmasersimane-rat missingiunneqarsimansoq.

4. Kukkuersiuermik ingerlanneqarsimasumik eqikkaalluni naliliineq

4.1 Ukiumi kukkuersiuermik eqikkaalluni naliliineq

Ukiumoortumik nalunaarusiaq taamatut isikkoqarluni kommunalbestyrelsimit akuerineqassappat, ukiumoortumik naatsorsuutit kukkuersiuisutut atsiorluta uppernassassavagut nangaassutit makkua ilanngullugit, ilassutitulli paasissutissanik ilanagit.

4.1.1 Nangaassutit

Nangaassummut tunngavissaq

”Akiitsuni sivikitsumik akilersugassani allani ilanngunneqarsimapput 45,4 mio.kr.-t taakkunangalu kukkuersiuermi uppernarsaatissaqartippagut akileraarutitut A-nut kiisalu AMA-mut akiligassat katillutik 26,2 mio.kr.-usut. Sinneruttut 19,2 mio.kr. tassaanerupput sulinnigiffeqarnermi aningaasarsianit akiligassat (17,1 mio.kr.) kiisalu pensionitut akiligassat. Kukkuersiueinitsinni taakkua uppernarsaatitassai pissarsiarisinnaasimannigilagut taamaattumillu annertussusaannut nangaassusiilluta akiitsut allat sivikitsumik akilersugassat iluanni.”

4.2 Kukkuersiuermik uppernarsaanerup nutaamik ilusilerneqarnera

Kukkuersiuermi malittarisassat nutarterneqarnerisa kingunerannik kommunep ukiumoortumik naatsorsuutaanik kukkuersiueinitsinni uppernarsaariaaserput allanngorpoq. Kukkuersiuermi malittarisassat nutaat nunat tamat akornanni kukkuersiuermut malittarissasat atuuttut assigaat.

Kukkuersiuerup pilersaarusiornerata ingerlanneqarneratalu allaaserineqartarnera nutarteriffiuvoq taamalu aamma ukiumoortumik naatsorsuutinik saqqummiussinermut pisortat akisussaaffiannik nasuiaasarneq kukkuersiuisullu tamatunnga qanoq akisussaaffeqarnera erseqqissarneqarput. Tassunga atatillugu maluginiaqquneqarpoq najoqqutassami nutaami allassimasut imarisamikkut allannguuteqaraluartut pisortat naatsorsuutinut saqqummiunneqartut akisussaaffiitut tunngasut allannguuteqanngimmata.

5. Kukkuersiuerup siunertaa, annertussusia akisussaaffiullu agguataarneqarsimanera

Sullissisutut aallartinnerput pillugu nalunaarusiami 30. juni 2010-meersumi kukkuersiuerup siunertaa, annertussusia, ingerlanneqarnera, kukkuersiuisup nalunaarusiornera kiisalu pisortat kukkuersiuisullu akornanni akisussaaffiup agguataarsimanera allaaserineqarsimapput. Taanna innersuussutigissavarput inassutigissallugulu kommunalbestyrelsimi ilaasortanngorsimasinnaasunut nutaanut taasuma assilineru tunniunneqassasoq.

6. Uppernarsaaneq

Inatsisit atuuttut malillugit uppernassassavarput inatsisiliornermi arlaannaannilluunniit illersuisuunn-ginnissaq pillugu piumasaqaatit malikkatsigit kukkunersiunitsinnilu paasissutissat piumasagut tamaa-sa pissarsiarisimagatsigit.

Nuuk, ulloq 13. august 2012

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft Per Jansen
Kukkunersiuisartut Naalagaammit akuerisaasut

Kommunalbestyrelsis ataatsimiinnerani saqqummiunneqarpoq, ulloq / 2012

Kommunalbestyrelse

Asii Chemnitz Narup
borgmesteri

Mille Søvndahl Pedersen

Adolf Holm

Esmar Bergstrøm

Jonny Jensen

Emilie Kúnak

Mia Nielsen

Søren Lyberth

Gert Ignatiussen

Karen M. Lyngø

Poul Hansen

Justus Hansen

Martha Abelsen

Ane E. Mathæussen

Nikolaj Heinrich

Thiiioq Knudsen

Andersine Hansen-Kristiansen

Per Berthelsen

Vittus Mikaelson

Thomas Kristensen

Per Nukaaraq Hansen